

Bundel - Raadsvergadering van 1 juli 2026

Agenda bijlagen

Spoorboekje raad 1 juli 2026

Vastgestelde besluitenlijst - Raad 2026-07-01

- 1 Opening van de vergadering
- 2 Vaststellen van de agenda
 - 2 Vast te stellen agenda raad 2026-07-01
- 3 Inspreekrecht inwoners
- 4 OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD
De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.
- 4.a Raadsvoorstel inzake Kadernota 2027-2030 (45151-2026)
 - Dossier 2999 voorblad
 - 4a Raadsvoorstel inzake Kadernota 2027-2030
 - 4a.1 Kadernota 2027-2030
 - 4a.01 PRO - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
 - 4a.02 GBO - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
 - 4a.03 VVD - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
 - 4a.04 PVV - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
 - 4a.05 VCP - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
 - 4a.06 CDA - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
 - 4a.07 Partij vóór het Noorden - Algemene Beschouwingen - Raad 01-07-2026
 - 4a.08 SP - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
 - 4a.09 D66 - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
 - 4a.10 ChristenUnie - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
 - 4a.11 DURF - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
- 4.b Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten
- 5 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD
De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.
- 5.a Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten
- 5.a.1 Raadsvoorstel inzake Kadernota 2027-2030 (45151-2026)
 - Dossier 2999 voorblad
- 6 Sluiting van de vergadering

SPOORBOEKJE RAAD 1 juli 2026

Tijdens de raadsvergadering van **1 juli 2026** vindt behandeling van de Kadernota plaats. Daarbij kunnen de in de raad vertegenwoordigde fracties hun algemene beschouwingen uitspreken. De werkwijze daarbij is als volgt:

- de fracties krijgen in eerste termijn 5 minuten de gelegenheid een algemene beschouwing te houden;
- het college geeft haar reactie in eerste termijn (30 minuten in totaal);
- na de eerste termijn van het college is er tussen 17.30 uur en 18.30 uur een schorsing. Tijdens deze schorsing kan er samen worden gegeten bij Mood (Rosarium). Verder kunnen fracties tijdens deze schorsing nadenken over de bijdragen van andere fracties en de reactie van het college op die bijdragen én wat ze in tweede termijn daarover willen zeggen c.q. vragen;
- de afzonderlijke fracties krijgen een tweede termijn van (maximaal) 10 minuten voor (vervolg)bespreking. De fracties kunnen er voor kiezen de spreektijd te verdelen over meerdere woordvoerders;
- het college geeft haar reactie in tweede termijn (30 minuten in totaal).

Na de bespreking (=oordeelsvorming) vindt de besluitvorming plaats.

Let op: deze raadsvergadering begint om 16.00 uur!!

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE OLDAMBT VAN WOENSDAG 1 JULI 2026

1 **Opening van de vergadering**

De voorzitter heet iedereen van harte welkom bij de raadsvergadering.

Het is de laatste raadsvergadering voor het zomerreces. De raad behandelt de Kadernota, waarmee de koers wordt bepaald voor de op te stellen begroting en meerjarenbegroting.

Voor de bespreking van de Kadernota is een zogenoemd spoorboekje opgesteld.

2 **Vaststellen van de agenda**

Er zijn 3 moties aangekondigd door D66 (en anderen) en 1 motie door de VCP (en anderen). Deze moties kunnen bij de bespreking van de Kadernota worden ingediend.

De agenda wordt met voornoemde toevoegingen vastgesteld.

3 **Inspreekrecht inwoners**

Geen.

4 **OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD**

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

4a **Raadsvoorstel inzake Kadernota 2027-2030 (45151-2026)**

Voorgesteld besluit:

1. Het college opdracht te geven om bijgaande kadernota plus de uitkomsten van de algemene beschouwingen als leidraad te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2027 en de daarbij behorende meerjarenraming.
2. In te stemmen met de voorstellen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 en deze te verwerken in de op te stellen begroting 2027.
3. In te stemmen met het procesvoorstel in hoofdstuk 4 en het college de opdracht te geven dit voorstel nader uit te werken inclusief een planning.

In eerste termijn worden de algemene beschouwingen uitgesproken en moties ingediend. Daarbij voeren achtereenvolgens de raadsleden Eijpe, Kuiper, Meertens, Venema, Kenter, Naaijer, De Wal, Nobbe, Wójcik, De Boer en Van der Sloot het woord. Er zijn diverse interrupties.

Raadslid Kenter dient in de eerste termijn de volgende motie in:

Motie 1
Motie WMO

Raadslid Wójcik dient in de eerste termijn de volgende moties in:

Motie 2
Motie Kunstraad

Motie 3
Motie Culturele Hoofdstad 2033

Motie 4

Motie Stem van de toekomst

SCHORSING

De vergadering wordt geschorst voor een gezamenlijke maaltijd.

HEROPENING

De voorzitter heropent de vergadering. Daarbij wordt meegedeeld dat raadslid Modderman de vergadering heeft verlaten.

Het college geeft een reactie op de eerste termijn van de raad. Daarbij spreken de wethouders Klein, Wünker, Van Bostelen en Engelkens. Ook mevrouw Sikkema voert als portefeuillehouder het woord. Tijdens het laatstgenoemde neemt raadslid Flokstra de rol van (plaatsvervangend) raadsvoorzitter op zich. Er zijn diverse interrupties.

SCHORSING

De vergadering wordt geschorst voor fractieberaad naar aanleiding van de reactie van het college op de ingediende moties.

HEROPENING

De voorzitter heropent de vergadering. Na gedane toezegging vanuit het college wordt door raadslid Kenter aangegeven dat motie 1 wordt aangehouden. Verder deelt raadslid Wójcik mee dat – gelet op de toezegging van het college - motie 4 wordt ingetrokken.

In tweede termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Venema, De Boer, Eijpe, Wójcik – die na gedane toezegging vanuit het college motie 2 intrekt – Leuning, Knottnerus en Kenter. Er zijn diverse interrupties.

Het college geeft een reactie op de tweede termijn van de raad. Daarbij spreken de wethouders Klein, Van Bostelen en Engelkens. Er zijn enkele interrupties.

Na het sluiten van de bespreking besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

4b Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

Geen.

5 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

5a Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

5a1 Raadsvoorstel inzake Kadernota 2027-2030 (45151-2026)

Raadslid Kenter legt een stemverklaring af.

De raad besluit:

1. Het college opdracht te geven om bijgaande kadernota plus de uitkomsten van de algemene beschouwingen als leidraad te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2027 en de daarbij behorende meerjarenraming.
2. In te stemmen met de voorstellen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 en deze te verwerken in de op te stellen begroting 2027.
3. In te stemmen met het procesvoorstel in hoofdstuk 4 en het college de opdracht te geven dit voorstel nader uit te werken inclusief een planning.

Motie 3 – Culturele Hoofdstad 2033

De raadsleden Van der Sloot, Naaijer en Nobbe leggen een stemverklaring af.

De motie wordt met 10 stemmen voor (D66 1, CU 1, PRO 4, PvhN 2 en CDA 2) en 14 stemmen tegen (SP 1, VCP 2, PVV 3, GBO 4, VVD 3 en DURF 1) verworpen.

6 Sluiting van de vergadering

De voorzitter wenst iedereen een fijne zomer en sluit de vergadering om 20.24 uur.

Aldus vastgesteld,

Winschoten, 9 september 2026

De raad van de gemeente Oldambt,

Griffier

Voorzitter

Jelte van der Meer

Cora-Yfke Sikkema

Vast te stellen agenda raadsvergadering

Subtitel	Kadernota; aanvang 16.00 uur
Datum	01-07-2026
Tijd	16:00 - 22:30
Locatie	Halte Democratie, Havenkade-west 1 te Winschoten
Voorzitter	Burgemeester Cora-Yfke Sikkema
Toelichting	NB: deze vergadering begint om 16.00 uur.

In deze raadsvergadering worden de algemene beschouwingen uitgesproken.

1 **Opening van de vergadering**

2 **Vaststellen van de agenda**

3 **Inspreekrecht inwoners**

Inwoners kunnen hun mening geven over actuele onderwerpen die niet zijn geagendeerd en die directe aandacht vragen van de raad. Over andere onderwerpen kan in de eerstvolgende beeldvormende raadsbijeenkomst ingesproken worden. Voor het inspreken tijdens de raadsvergadering is maximaal een half uur beschikbaar; vijf minuten per persoon. Als er meer dan zes aanmeldingen zijn, zal de spreektijd per persoon evenredig worden verdeeld.

Aanmelding is vereist. Zie hiervoor de informatie aan het einde van deze agenda.

4 **OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD**

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

4.a **Raadsvoorstel inzake Kadernota 2027-2030 (45151-2026)**

Voorgesteld besluit:

1. Het college opdracht te geven om bijgaande kadernota plus de uitkomsten van de algemene beschouwingen als leidraad te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2027 en de daarbij behorende meerjarenraming.
2. In te stemmen met de voorstellen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 en deze te verwerken in de op te stellen begroting 2027.
3. In te stemmen met het procesvoorstel in hoofdstuk 4 en het college de opdracht te geven dit voorstel nader uit te werken inclusief een planning.

4.b **Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten**

5 **BESLUITVORMING DOOR DE RAAD**

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

5.a **Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten**

6 **Sluiting van de vergadering**

Als u gebruik wilt maken van agendapunt 3, inspreekrecht inwoners, dan kunt u zich tot één dag voor de raadsvergadering aanmelden bij de griffier Jelte van der Meer: jelte.vandermeer@gemeente-oldambt.nl onder vermelding van het onderwerp dat u wilt bespreken.

Raadsvergadering

Dossiernummer	2999
Extern Zaak ID	1895ESUITE451512026
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	1 juli 2026
Agendapunt	4.a
Titel	Raadsvoorstel inzake Kadernota 2027-2030 (45151-2026)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
4a Raadsvoorstel inzake Kadernota 2027-2030
4a.1 Kadernota 2027-2030
4a.01 PRO - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
4a.02 GBO - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
4a.03 VVD - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
4a.04 PVV - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
4a.05 VCP - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
4a.06 CDA - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
4a.07 Partij vóór het Noorden - Algemene Beschouwingen - Raad 01-07-2026
4a.08 SP - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
4a.09 D66 - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
4a.10 ChristenUnie - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026
4a.11 DURF - Algemene beschouwingen - Raad 01-07-2026

Geagendeerd	Vergaderdatum
Beeldvormende raadsbijeenkomst	10 juni 2026
Raadsvergadering	1 juli 2026
Raadsvergadering	1 juli 2026

Voorgesteld besluit

1. Het college opdracht te geven om bijgaande kadernota plus de uitkomsten van de algemene beschouwingen als leidraad te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2027 en de daarbij behorende meerjarenraming.
2. In te stemmen met de voorstellen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 en deze te verwerken in de op te stellen begroting 2027.
3. In te stemmen met het procesvoorstel in hoofdstuk 4 en het college de opdracht te geven dit voorstel nader uit te werken inclusief een planning.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Kadernota 2027-2030
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	10 juni 2026
Datum raadsvergadering	1 juli 2026
Zaaknummer	45151-2026
Steller	Tineke Arends
Portefeuillehouder(s)	College
Medeverantwoordelijke(n)	MT en DT

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Kadernota's en begrotingen voorgaande jaren. Artikel 4 van de "Financiële verordening gemeente Oldambt 2025" luidt als volgt: "Het college zal indien gewenst uiterlijk in juni aan de raad een kadernota aanbieden met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders voor de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt deze nota uiterlijk in juli vast."
Voorgesteld raadsbesluit	De raad besluit: 1. Het college opdracht te geven om bijgaande kadernota plus de uitkomsten van de algemene beschouwingen als leidraad te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2027 en de daarbij behorende meerjarenraming. 2. In te stemmen met de voorstellen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 en deze te verwerken in de op te stellen begroting 2027. 3. In te stemmen met het procesvoorstel in hoofdstuk 4 en het college de opdracht te geven dit voorstel nader uit te werken inclusief een planning.
Samenvatting	Deze kadernota 2027-2030 verschijnt op een bijzonder moment, in de overgang tussen twee bestuursperiodes. U als raad bepaalt de doelen voor de komende jaren en u geeft richting aan de investeringen en keuzes die daarbij horen. Daarbij horen ook keuzes over enkele wettelijke verplichtingen die niet kunnen wachten. Deze zijn dan ook al financieel verwerkt in de meerjarige begrotingssaldi, zoals opgenomen in hoofdstuk 3. Daarnaast zijn er een groot aantal ambities en speerpunten. Deze moeten uiteraard haalbaar en betaalbaar zijn. In de bijlage geven we hiervan een overzicht inclusief de extra jaarbudgetten en investeringen die nodig zijn om de geformuleerde ambities en speerpunten te realiseren. Met de informatie die nu bekend is over middelen die we van het Rijk ontvangen, voorzien we vanaf 2028 een structureel begrotingstekort.

	In de kadernota hebben we in hoofdstuk 4 een procesvoorstel opgenomen, om gezamenlijk met de raad tot een sluitende begroting te komen vanaf 2028.
Bijlage(n)	1. Kadernota 2027 – 2030
AVG	Ja

TOELICHTING

Inleiding

De kadernota is onderdeel van de reguliere P&C cyclus en is bedoeld om kader en richting te geven aan de op te stellen beleidsbegroting van het volgende jaar.

De kadernota wordt geagendeerd voor de raadsvergadering waarin ook de algemene beschouwingen worden gehouden. De kadernota biedt u een handvat om u voor te bereiden op de algemene beschouwingen.

Motivatie

In de afgelopen jaren heeft het college samen met inwoners, partners en de gemeenteraad mooie resultaten bereikt. We maakten plannen, voerden deze uit en dachten na over onze koers op de lange termijn en onze rol en positie in de regio. Oldambt is volop in beweging. Met het Oldambtster Perspectief geven we richting aan deze beweging. We nemen daarbij een positief mensbeeld, samenredzaamheid en vertrouwen in elkaar als kompas. Met deze kadernota staan we aan het begin van een nieuwe bestuursperiode

Door landelijke afspraken is het ravijnjaar verschoven naar 2028. In de voorliggende kadernota hebben we opgenomen welke middelen nodig zijn om te voldoen aan onze wettelijke taken. Daarnaast zijn ook een groot aantal ambities en speerpunten benoemd (in de bijlage van de Kadernota). Tenslotte is Oldambt volop in beweging.

In onze meerjarige begrotingssaldi zien we een structureel tekort vanaf 2028. Ondanks lobby van de VNG naar het Rijk voor extra financiële middelen, verwachten we niet dat dit zal leiden tot een sluitende begroting. Dit vraagt om een zorgvuldig proces om te komen tot een sluitende begroting. Daarbij worden de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamercommissie met betrekking tot het Herstelplan 2019 meegenomen.

Risicoparagraaf

N.v.t.

Alternatieve keuzes of scenario's

N.v.t.

Betrokkenheid (externe) partners

Bij het opstellen van deze kadernota zijn geen externe partners betrokken.

Consequenties

De kadernota en de uitkomsten van de raadsvergadering d.d. 1 juli 2026 worden gebruikt bij het opstellen van de beleidsbegroting 2026 en bijbehorende meerjarenraming.

Vervolg

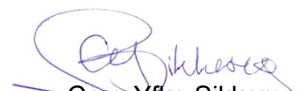
Na de algemene beschouwingen en het vaststellen van de kadernota wordt gestart met het opstellen van de beleidsbegroting 2027 en bijbehorende meerjarenraming 2028 - 2030.

Winschoten, 26 mei 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Gora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Datum raadsvergadering 1 juli 2026	Agendapunt	Zaaknummer 45151-2026
Onderwerp Kadernota 2027-2030		

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 mei 2026

Besluit

1. Het college opdracht te geven om bijgaande kadernota plus de uitkomsten van de algemene beschouwingen als leidraad te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2027 en de daarbij behorende meerjarenraming.
2. In te stemmen met de voorstellen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 en deze te verwerken in de op te stellen begroting 2027.
3. In te stemmen met het procesvoorstel in hoofdstuk 4 en het college de opdracht te geven dit voorstel nader uit te werken inclusief een planning.

Winschoten, 1 juli 2026

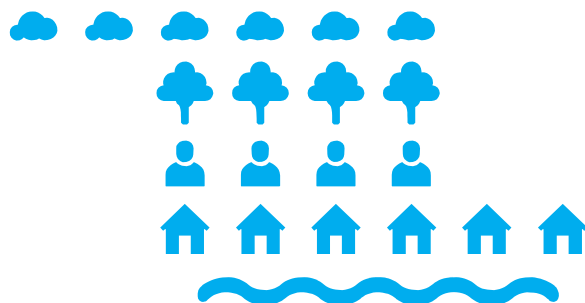
De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Kadernota

2027-2030

g e m e e n t e
o l d a m b t

Kadernota 2027 – 2030

Voorwoord	3
1. Inleiding.....	4
2. Wettelijke taken en overige ontwikkelingen	6
2.1 Wettelijke taken.....	6
2.2 Overige ontwikkelingen	8
3. Financieel perspectief	9
4. Procesvoorstel.....	11
Bijlage Ambities en speerpunten te verwezenlijken.....	13

Voorwoord

Deze kadernota 2027-2030 verschijnt op een bijzonder moment, in de overgang tussen twee bestuursperiodes. We kijken daarom vooral vooruit, maar ook een beetje terug. In de afgelopen jaren heeft het college samen met inwoners, partners en de gemeenteraad mooie resultaten bereikt. We maakten plannen, zoals over zorg, wonen, duurzaamheid, enz., voerden deze uit en dachten na over onze koers op de lange termijn en onze rol en positie in de regio. Oldambt is volop in beweging. Met het Oldambtster Perspectief geven we richting aan deze beweging. We nemen daarbij een positief mensbeeld, samenredzaamheid en vertrouwen in elkaar als kompas.

Met deze kadernota staan we aan het begin van een nieuwe bestuursperiode. U als raad bepaalt de doelen voor de komende jaren en u geeft richting aan de investeringen en keuzes die daarbij horen. Daarbij horen ook keuzes over enkele wettelijke verplichtingen die niet kunnen wachten. Het verwachte ravijnjaar is verschoven van 2026 naar 2028. Dat geeft ruimte, maar vraagt ook nu al om richting en om scherpe keuzes. We willen, samen met u en onze inwoners, koers blijven houden richting een toekomstbestendig Oldambt.

Vanwege de timing van deze kadernota en de financieel onzekere tijd die voor ons ligt, kiezen we ervoor om een beleidsarme kadernota voor te leggen. Dat houdt in dat we een overzicht geven van de wettelijke taken, maar we ons bewust zijn dat we in de uitvoering van die taken rekening houden met beperkte middelen. Naast die wettelijke taken hebben we natuurlijk ook ambities en speerpunten. We zullen dus moeten kijken hoe we daarmee de komende jaren tot sluitende begrotingen komen. Daarvoor bestaan verschillende mogelijkheden, zoals het ombuigen van budgetten, stoppen met bepaalde activiteiten, het omhoog brengen van de inkomsten en het opstellen van realistische begrotingen.

We gaan hiermee al aan de slag in het najaar van 2026, richting de begroting van 2028. Voor het jaar 2027 zijn we nog in afwachting van de resultaten uit de meicirculaire; dat jaar kan nog neutraal uitkomen. Het proces richting de begroting van 2028 en de jaren daarna willen we samen met de raad vormgeven. We vragen de raad daarin nadrukkelijk om richting te geven aan de keuzes die we daarin te maken hebben.

Tot slot

Oldambt is volop in beweging. We hebben onze ambities, maar ook onze uitdagingen. De komende jaren staan er belangrijke keuzes op de agenda. Voorop staat dat we, met u en onze inwoners, verder willen bouwen aan een sterke toekomst voor ons mooie Oldambt.

Het college van burgemeester en wethouders van Oldambt

1. Inleiding

Koersen op de lange termijn

In de komende bestuursperiode zullen de gevolgen van het herzien van de Rijksbijdrage aan lokale overheden – het ravijnjaar – voelbaar zijn. Dit vraagt om het maken van scherpe keuzes waar de gemeente de komende jaren geld aan uitgeeft. Echter; zonder duidelijk perspectief voor de langere termijn is er een risico dat financiële keuzes enkel worden gebaseerd op de urgentie van de korte termijn. Het is daarom belangrijk bij het maken van deze financiële keuzes voor 2027 en later ook het perspectief voor de lange termijn te betrekken. Vooral nu er voor Groningen als geheel – en daarmee ook voor Oldambt – langjarig extra geld beschikbaar is, waarbij voor verschillende onderdelen ook cofinanciering nodig is.

We hebben daarom de afgelopen jaren bewust visies voor de langere termijn gemaakt. Het Oldambtster Perspectief is daarbij ons kompas. We maakten onder andere een nieuwe omgevingsvisie, een woonzorgvisie, een koersdocument voor de transformatie van het sociaal domein en een koersdocument voor Winschoten; alles in samenhang met elkaar en gericht op het lange termijn perspectief. Ons lange termijn perspectief laat zich niet één-op-één vertalen in financiële consequenties voor de komende jaren, maar is wel van wezenlijk belang voor de toekomst van Oldambt en zou daarom mede bepalend moeten zijn voor de nu te maken keuzes.

Gebiedsgericht werken en Participatie

Onze lange termijn visie wordt in de komende jaren vertaald naar uitvoeringsprogramma's. Ook dat vraagt samenhang op lokale schaal. Veel van wat we doen valt samen in onze wijken en dorpen. Maar niet overal spelen dezelfde vraagstukken. Daarvoor werken we de komende periode aan de introductie van wijk- en dorpsagenda's. Hierin stellen we doelstellingen vast, gebaseerd op onze eigen visies en de ervaringsdeskundigheid van onze inwoners. Deze gestructureerde wijze is van belang voor de investeringen in leefbaarheid met Nij Begun en om uitvoering van beleid integraal af te stemmen en koppelkansen te benutten. Gebiedsgericht werken verbindt leefwereld met systeemwereld: dankzij gebiedsregisseurs, gebiedswethouders, en de groeiende groep professionals in de wijken en dorpen

Regionale programma's en incidentele financiering

Naast het ontwikkelen van onze eigen visie op de lange termijn, wordt er ook op nationaal en regionaal niveau nagedacht over de toekomst van onze regio en daarmee ook van onze gemeente. Programma's zoals Nationaal Programma Groningen, Nij Begun en Regiodeal 2.0 geven richting aan de ontwikkeling van onze regio. Vanuit deze programma's worden honderden miljoenen beschikbaar gesteld. Het gaat weliswaar om incidentele middelen, maar veelal met een lange looptijd, tot aan dertig jaar. Het gaat hier om financiering voor thema's die aansluiten bij onze opgaven en ambities op het gebied van de brede welvaart: leefbaarheid, economie, werk, gezondheid, duurzaamheid, bestaanszekerheid.

Om aanspraak te kunnen maken op de incidentele middelen uit deze programma's moeten we – juist ook in deze bestuursperiode – beleid ontwikkelen, plannen maken en zichtbaar zijn. Dat vraagt om capaciteit en om middelen. Dit betekent dat je op korte termijn kosten maakt, die op langere termijn gewenste effecten en resultaten opleveren. Het multiply-effect van de inzet die we nu plegen, is groot. Andersom geredeneerd: niets doen is achteruit boeren en dat zou, met oog op de opgave en de kansen die voor ons liggen, zeer onverstandig zijn.

Als wij uitsluitend naar onze structurele middelen kijken, dan lijkt het alsof wij de komende jaren minder kunnen doen. Vanuit incidentele middelen ontstaat echter juist ruimte om meer te doen, om te ontwikkelen. Het is aan ons strategisch om te gaan met mogelijke schaarste aan de ene kant en de potentie om te ontwikkelen aan de andere kant. Dat vraagt om koers, en om keuzes. Het ontwikkelen van visie en van plannen is niet alleen nodig om aanspraak te kunnen maken op incidentele overheidsmiddelen, zoals Nij Begun en Regiodeal 2.0, maar ook om marktkansen te verzilveren. Kansen op nieuwe bedrijvigheid, op werkgelegenheid en op extra inkomsten die niet alleen wenselijk maar, juist nu, hard nodig zijn.

Het komende jaar gebruiken we om alles op een rij te zetten en op basis van deze informatie samen met de raad tot keuzes te komen. Hierbij zal het nieuwe coalitieakkoord ook leidend zijn.

2. Wettelijke taken en overige ontwikkelingen

In dit hoofdstuk gaan we in op concrete ontwikkelingen die zich richting 2027 voordoen en die voortkomen uit onze wettelijke taken of overige ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 zijn deze ontwikkelingen eveneens financieel doorvertaald.

2.1 Wettelijke taken

1. Invasieve exoten

De toename van invasieve exoten, zoals duizendknoop en berenklauw, zorgt voor groeiende druk op het beheer en hogere onderhoudskosten. Het aantal aangetaste percelen blijft stijgen, ondanks bestaande beheermaatregelen. Dit vraagt om actualisatie van het beheerplan groen in 2027. Het doel is om meer percelen effectief te kunnen onderhouden en sneller in te grijpen bij nieuwe uitbraken. De bestrijding van deze soorten is bovendien een wettelijke taak, wat de urgentie verder vergroot.

2. Tijdelijke versterking capaciteit invoer GIS openbare ruimte

Het registreren en beheren van data van objecten in de openbare ruimte (zoals bomen, verlichting en wegen) is essentieel voor goed beheer, efficiënte uitvoering en inzicht in kosten. Het gebruik van een GIS-systeem speelt hierin een centrale rol. Hoewel dit een wettelijke taak is, is de organisatie momenteel kwetsbaar doordat kennis en beheer bij één medewerker liggen. Met het oog op toekomstig vertrek en bestaande achterstanden is tijdelijke uitbreiding van capaciteit nodig. Het doel is om de kwaliteit van beheer te verbeteren, achterstanden in te lopen en kennis tijdig over te dragen, zodat de continuïteit geborgd blijft.

3. Hoofdweg Midwolda

De Hoofdweg in Midwolda is 15 jaar geleden ‘cosmetisch gereconstrueerd’. Er heeft destijds echter geen constructieve reconstructie plaatsgevonden. De nieuwe weg is op oude funderingen gelegd, met als gevolg dat er ongelijke zettingen hebben plaatsgevonden en aan rehabilitatie toe is. Met de normale onderhoudsmiddelen en -technieken is herstel nauwelijks meer mogelijk. De constructie moet weer voldoen aan de door de wet hieraan gestelde eisen, zodat deze weer duurzaam onderhouden kan worden en veilig is te gebruiken. Door de huidige kwaliteit zal er veel onderhoudsbudget niet doelmatig worden ingezet, wat ten koste gaat van andere wegen en paden (kapitaalsvernietiging).

4. Reconstructie St. Vitusholt te Winschoten (fase II) incl. riolering

De constructie moet weer voldoen aan de door de wet gestelde eisen, zodat deze weer duurzaam onderhouden kan worden en veilig is te gebruiken. Ook hiervoor geldt dat vanwege de huidige kwaliteit veel onderhoudsbudget niet doelmatig wordt ingezet, wat ten koste gaat van andere wegen en paden.

5. Herstel kademuur Termunterzijldiep

Het herstel van de kademuur bij Termunterzijldiep is essentieel voor veiligheid. Onderwaterinspecties tonen aan dat de urgentie hoog is, met uitvoering gepland voor 2027/2028.

6. Aanpassingen technische installatie de Stuwe

Op de eerste verdieping van de Stuwe zorgt verouderde ventilatie voor veel klachten en hoog ziekteverzuim. Het aanpassen van de ventilatie in 10 lokalen zal voldoen aan de nieuwste wetgeving voor luchtbehandeling volgens het frisse scholen concept.

7. Extra tractie voor extra strooiroute i.v.m. uitbreiding areaal

Door gebiedsuitbreiding, inclusief Blauwestad en bredere fietspaden, ontstaat binnenkort een tekort aan strooimiddelen en tractie. Dit brengt de veiligheid van onze inwoners bij slechte weersomstandigheden in gevaar. Hiervoor is een uitbreiding van onze strooiroutes (van 9 naar 10) noodzakelijk en dit vraagt een investering van een nieuwe strooier.

8. Vervanging tractie bedrijfsvoering buitendienst

De tractie heeft het einde van de technische en economische levensduur bereikt en moet worden vervangen om de bedrijfsvoering te kunnen blijven garanderen. Dit betreft een wettelijke taak en vraagt om tijdige uitvoering om verstoringen te voorkomen.

9. (deel) Vervanging Civieltechnische kunstwerken

Houten fietsbruggen zijn in slechte staat en kunnen binnen afzienbare tijd een veiligheidsrisico vormen. Inspectierapporten tonen de huidige staat, maar de voorgestelde aanpak richt zich op deelvervanging om de levensduur te verlengen. Dit is noodzakelijk om te voldoen aan wet- en regelgeving en veilig gebruik te garanderen. De geraamde kosten hiervoor bedragen € 300.000

10. Begraven en Begraafplaatsen

De begraafplaats aan de Acacialaan in Winschoten moet worden uitgebreid, omdat naar verwachting binnen zeven jaar de beschikbare ruimte voor begravingen is uitgeput. Dit betreft een wettelijke taak. Een lange voorbereidingstijd is hiervoor nodig, met name doordat het terrein eerst moet worden opgehoogd en de grond vervolgens meerdere jaren nodig heeft om voldoende in te klinken.

11. Nieuwbouw voortgezet onderwijs

In de raadsvergadering van december 2025 heeft de raad kennis genomen van het rapport van van ICS Adviseurs inzake haalbaarheid en optimalisatie nieuw te bouwen sport- en onderwijscomplex Stikkerlaan. De huisvesting voldoet namelijk niet meer aan de hedendaagse standaard en al helemaal niet aan de uitgangspunten 2030 en 2050. In dezelfde raadsvergadering is een voorbereidingskrediet van € 1.500.000,- beschikbaar gesteld voor planvorming van het terrein aan de Stikkerlaan / dr. J.H. Hommesplein. De kosten voor de nieuwbouw zijn nog niet opgenomen in de begroting.

12. Aanpassingen verwarmingsinstallatie Zwembad de Watertoren

In 2024 is er budget toegekend voor het vergroten van de bedrijfszekerheid van de warmte opwekking van de Watertoren. Omdat meer aanpassingen aan de cv-installatie noodzakelijk zijn is het toegekende budget niet toereikend. Momenteel draait de ketel op hoge temperatuur en vol vermogen, wat inefficiënt is. Zonder snelle aanpassingen kan een kleine storing leiden tot sluiting van het zwembad. Een extra budget van €40.000 is nodig om de installatie goed in te regelen, zodat warmte efficiënt verdeeld wordt, de ketel met lager vermogen functioneert en gas bespaard wordt.

13. Onderwijshuisvesting primair onderwijs

De raad heeft eerder een besluit genomen op het integraal huisvestingsplan primair onderwijs (IHP PO), waarin de scholen van Heiligerlee (CBS Mons Sinaï en OBS Heiligerlee) en Winschoten (CBS Vossenburcht en OBS De Kleine Dollard) zijn opgenomen. De raming voor bovengenoemde scholen bedragen op dit moment bij nieuwbouw voor Heiligerlee € 5,8 miljoen en voor Winschoten € 9,1 miljoen, maar is nog niet in de meerjarenbegroting opgenomen, terwijl onderwijshuisvesting wel een wettelijke taak is.

14. Onderwijshuisvesting de Flint (obv IHP VO)

De Flint, een school voor praktijkonderwijs en pro-vmbo te Winschoten, heeft naast de reguliere bouw ook semipermanente huisvesting en kent een stabiel leerlingenaantal. Voor De Flint geldt een renovatie- en een uitbreidingsopgave door nieuwbouw. Het huidige ruimteaanbod minus het semipermanente deel is echter onvoldoende om in de ruimtebehoefte te kunnen voorzien. De gebouwschil van het schoolgebouw is in slechte staat. Omdat er geïnvesteerd dient te worden om op de locatie de komende jaren goed onderwijs te kunnen blijven geven, is het advies om ook uitbreiding van de locatie hierin mee te nemen, waarmee de semipermanente huisvesting afgestoten kan worden.

15. Uitvoeringsagenda Woonzorgvisie 2026-2030

De woonzorgvisie 2026–2030 die in september 2025 door de raad is vastgesteld, richt zich op voldoende passende huisvesting voor ouderen en aandachtsgroepen, gecombineerd met de benodigde zorg en ondersteuning. De uitvoering gebeurt regionaal met partners, maar vraagt nog nadere uitwerking en prioritering, mede vanwege onzekerheid over beschikbare middelen. De visie vloeit voort uit een wettelijke opgave (Wet versterking regie volkshuisvesting), waarbij gemeenten binnen een jaar aan eisen moeten voldoen. De urgentie is hoog, omdat de uitvoeringsagenda op korte termijn verder moet worden uitgewerkt en de wet in 2026 in werking treedt.

2.2 Overige ontwikkelingen

16. Binnenstad Winschoten

De aanpak van de binnenstad zetten we voortvarend door. De centrumontwikkeling van Winschoten krijgt vorm, met investeringen in winkelgebieden, woningen en het nieuwe gemeentehuis. Ook worden het voormalig ziekenhuisterrein en de Blaauwlocatie aangepakt en wordt onderzocht hoe water teruggebracht kan worden in de binnenstad. De ambitie is om, voortbouwend op de rijke historie, een aantrekkelijk, dynamisch, duurzaam en toekomstbestendig centrum te realiseren met een stevige regionale functie als tweede koopstad in de provincie waarin de essentiële centrumfuncties als detailhandel, wonen, werken en stedelijke voorzieningen samengaan met een ruimtelijke structuur en inrichting die tot verblijven en ontmoeten uitnodigen. Investerings in het centrum zijn van wezenlijk belang wil Winschoten zijn positie als tweede koopstad van de provincie kunnen behouden. Net als voorgaande jaren wordt hiervoor een bedrag opgenomen.

3. Financieel perspectief

De afgelopen jaren is veel gesproken over het naderende ravijnjaar. In eerste instantie werd dit verwacht in 2026, maar doordat het Rijk voor 2026 en 2027 extra middelen beschikbaar heeft gesteld is dit verschoven naar het jaar 2028, bedoeld voor goede en beheersbare jeugdzorg en voor de terugval in het Gemeentefonds vanaf 2026. Daarnaast zijn er in de 1^e BBR 2026 meerdere ontwikkelingen geweest, die ook meerjarig een effect hebben. Op basis hiervan vertonen de begrotingsaldi voor de komende jaren het volgende beeld:

	2027	2028	2029
Primitieve begroting	€ 2.883.000	-€ 973.000	-€ 431.000
Mutatie 1e BBR 2026	-€ 3.257.341	-€ 3.983.878	-€ 5.254.544
Totaal na 1e BBR 2026	-€ 374.341	-€ 4.956.878	-€ 5.685.544

In het vorige hoofdstuk is een beeld geschetst van concrete ontwikkelingen die zich richting 2027 voordoen. In onderstaand overzicht zijn de financiële effecten daarvan in beeld gebracht. Hierbij is gekeken naar een minimaal benodigd bedrag om te voldoen aan deze taken.

Nr.	Onderwerp	Investing	Financiële impact		
			2027	2028	2029
	Wettelijk taken				
1	Invasieve exoten		50.000	50.000	50.000
2	Tijdelijke versterking capaciteit invoer GIS openbare ruimte		100.000	100.000	
3	Hoofdweg Midwolda	6.000.000	0	0	297.000
4	Reconstructie St. Vitusholt te Winschoten (fase II) incl. Riolering	3.500.000	0	0	173.250
5	Herstel Kademuur Termunterzijldiep	700.000	45.150	45.150	45.150
6	Technische installatie De Stuwe	300.000	27.350	27.350	27.350
7	Extra tractie strooiroete	100.000	12.450	12.450	12.450
8	Vervanging tractie bedrijfsvoering buitendienst	810.000	56.025	100.845	100.845
9	(deel) Vervanging Civieltechnische kunstwerken	300.000	19.350	19.350	19.350
10	Uitbreiden begraafplaats Acacialaan Winschoten	6.100.000	35.475	35.475	35.475
11	Nieuwbouw voortgezet onderwijs (2023)	27.400.000	0	0	0
12	Sportvoorzieningen, aanpassing verwarmingsinstallatie zwembad de Watertoren	40.000	3.647	3.647	3.647
13	Onderwijshuistvesting primair onderwijs	16.000.000	346.500	792.000	792.000
14	Onderwijshuistvesting - De Flint (obv IHP VO)	7.000.000	346.500	346.500	346.500
15	Uitvoeringsagenda Woonzorgvisie 2026-2030		125.000	125.000	125.000
	Totaal wettelijk t/m 2029		1.167.447	1.657.767	2.028.017
	Overige ontwikkelingen				
16	Binnenstad Winschoten, jaarlijkse toevoeging.	2.000.000	129.000	129.000	129.000
	Totaal wettelijke taken en overige ontwikkelingen		1.296.447	1.786.767	2.157.017

De verwerking van deze wettelijke taken en overige ontwikkelingen geeft het volgende resultaat:

	2027	2028	2029
Primitieve begroting	€ 2.883.000	-€ 973.000	-€ 431.000
Mutatie 1e BBR 2026	-€ 3.257.341	-€ 3.983.878	-€ 5.254.544
Totaal na 1e BBR 2026	-€ 374.341	-€ 4.956.878	-€ 5.685.544
Wettelijke taken en overige ontwikkelingen	-€ 1.296.447	-€ 1.786.767	-€ 2.157.017
Totaal incl. wettelijke taken	-€ 1.670.788	-€ 6.743.645	-€ 7.842.561

Naast de wettelijk taken en overige ontwikkelingen zijn er nog een groot aantal ambities en speerpunten die nog **niet** verwerkt zijn in dit meerjarige overzicht. Deze zijn opgenomen in de bijlage bij deze Kadernota.

Op het moment van het samenstellen van deze Kadernota zijn de effecten van de meicirculaire nog niet bekend. De lobby van de VNG richting het Rijk voor extra middelen blijft onverminderd doorgaan. We houden er echter rekening mee dat dit meerjarig niet tot een sluitende begroting zal leiden. Daarom starten we in de tweede helft van 2026 een zorgvuldig proces, waarin we samen met de raad tot gedragen keuzes komen voor de begroting 2028, met als doel te komen tot een sluitende begroting. In het volgende hoofdstuk doen wij een voorstel voor de wijze waarop we dit proces zullen oppakken.

Incidentele middelen

Via (Rijks)programma's zoals Nationaal Programma Groningen, het Nationaal Programma Vitale Regio's en Nij Begun worden honderden miljoenen aan incidentele middelen beschikbaar gesteld. Hoewel incidenteel, gaat het vaak om programma's met een lange looptijd, tot aan dertig jaar. Om aanspraak te kunnen maken op deze incidentele financiering ontwikkelen we beleid, maken we plannen en zijn we zichtbaar. Het is aan ons om strategisch om te gaan met ombuigingen aan de ene kant en de potentie om te ontwikkelen aan de andere kant. Incidentele middelen kunnen we echter niet inzetten, om structureel begrotingstekorten te dekken.

4. Procesvoorstel

Zoals in het vorige hoofdstuk is aangegeven, wordt vanaf 2028 een structureel negatief begrotingsbeeld zichtbaar. Als we geen structureel sluitende begroting kunnen opstellen, lopen we het risico onder preventief toezicht komen te staan van de provincie. Dit betekent dat voor financiële besluiten vooraf goedkeuring nodig is en dat een herstelplan moet worden opgesteld om de financiële positie weer op orde te brengen. In het uiterste geval kan de gemeente een beroep doen op artikel 12, waarbij het Rijk financiële ondersteuning biedt. Daar staat echter tegenover dat de gemeente onder verscherpt toezicht komt te staan en de beleidsvrijheid aanzienlijk wordt beperkt.

Om hierop te anticiperen, stellen we een zorgvuldig en gefaseerd proces voor. In eerste instantie worden ambtelijk de noodzakelijke voorbereidingen getroffen. De raad worden actief en tijdig betrokken bij de te maken keuzes. Het doel van het gehele proces is om de organisatie wendbaarder te maken en tijdig inzicht te verkrijgen in mogelijke ombuigingsmaatregelen, zodat we goed voorbereid zijn op de toekomstige financiële opgaven.

Ambtelijke voorbereiding

De ambtelijke voorbereiding bestaat o.a. uit de volgende stappen:

- *Wettelijke en niet-wettelijke taken*
Als gemeente vervullen we zowel wettelijk verplichte taken als niet-wettelijke taken. Wettelijke taken zijn door de overheid opgelegd (bijvoorbeeld zorgen voor onderwijshuisvesting en het uitvoeren van de jeugdwet). Niet-wettelijke taken voert een gemeente autonoom uit om de lokale leefbaarheid en het welzijn te verbeteren, zoals het organiseren van evenementen of cultuurbeleid. We zullen binnen de begroting deze verdeling in beeld brengen.
- *Onderuitputting budgetten*
Onderuitputting van budgetten betekent dat er minder geld is uitgegeven dan oorspronkelijk was begroot. Dit kan verschillende oorzaken hebben, zoals capaciteitstekort, plannen die niet doorgaan of kosten die lager uitvallen. Het kan ook zijn dat bepaalde budgetten structureel te hoog worden ingeschat. Op basis van een analyse van de afgelopen jaren, zullen we onderzoeken of er ruimte is binnen de huidige begroting zonder dat dit ten koste gaat van uit te voeren werkzaamheden.
- *Stelposten*
Stelposten in een begroting zijn gereserveerde bedragen waarvoor nog niet precies vaststaat hoe of waaraan ze worden uitgegeven, oftewel er is een 'voorlopig bedrag' opgenomen in de begroting. Stelposten zorgen voor flexibiliteit in de begroting en worden ingezet als kosten moeilijk vooraf zijn te specificeren of besluiten nog genomen moeten worden. Het verschil met onderuitputting is dat dit altijd achteraf is, terwijl een stelpost vooraf wordt opgenomen. We zullen de stelposten in beeld brengen.
- *Analyse stijgende kosten jeugdzorg*
De stijging van kosten in de jeugdzorg is een ontwikkeling die in veel gemeenten zichtbaar is, net als bij ons. Dit vraagt om een zorgvuldige en diepgaande analyse, waarmee we inmiddels gestart zijn. Om effectief te kunnen sturen, is het van belang om inzicht te krijgen in de onderliggende oorzaken, de aard van de kostenstijging en de mate waarin deze beïnvloedbaar is. Daarbij wordt gekeken naar externe factoren zoals de toenemende vraag, complexiteit, wijzigingen in wet- en regelgeving, loon- en prijsstijgingen. Maar ook interne factoren als grip op in- en doorstroom, beschikbaarheid van lichtere vormen van hulp, inefficiëntie in toegang en verwijzing, contracten en tariefafspraken. Belangrijk is onderscheid te maken in structurele trends en incidentele afwijkingen. Met deze analyse zijn we inmiddels gestart. Eventuele oplossingsrichtingen naar aanleiding van de analyse zal de komende maanden vorm moeten krijgen. Belangrijk hierbij is de balans tussen financiële beheersbaarheid en de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg. We zullen bij deze analyse ook de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek 'Wachten op een waterbedeffect?' van oktober 2023 meenemen.

- *Verhogen van inkomsten*

Gemeenten beschikken verschillende mogelijkheden om hun inkomsten te verhogen. Zo kan worden gedacht aan het aanpassen van lokale belastingen en heffingen, bijvoorbeeld de onroerendezaakbelasting (OZB). Daarnaast kunnen tarieven voor leges en vergunningen worden heroverwogen, zodat deze beter aansluiten bij de werkelijke kosten. Daarbij is het steeds van belang om een zorgvuldige afweging te maken tussen financiële noodzaak en de impact op inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We zullen inzicht geven welke mogelijkheden en afwegingen hierin te maken zijn.

- *Incidentele middelen*

We ontvangen veel incidentele middelen (bijv. Nij Begun, Sisa regelingen) die we niet structureel in de begroting mogen verwerken. Tegelijkertijd voeren we activiteiten uit die momenteel structureel worden bekostigd, maar mogelijk ook (deels) uit deze incidentele middelen gefinancierd zouden kunnen worden. Dit vraagt om nader onderzoek, zodat we beter kunnen beoordelen hoe we deze middelen optimaal en rechtmatig kunnen inzetten.

- *Reserves*

De algemene reserve en bestemmingsreserves kunnen worden ingezet om een negatief resultaat op te vangen, maar mogen niet worden gebruikt als structurele oplossing voor een structureel tekort.

Voor de korte termijn kan het daarom een optie zijn om bijvoorbeeld in 2027 eenmalig een negatief resultaat te dekken vanuit de algemene reserve. Tegelijkertijd is het zinvol om kritisch te kijken naar de bestaande bestemmingsreserves. Mogelijk kunnen (een deel van) deze reserves worden heroverwogen of vrijvallen. Hoewel dit geen structurele oplossing biedt voor het begrotingstekort, kan het wel invloed hebben op de omvang van de algemene reserve en daarmee op het benodigde weerstandsvermogen. Door deze heroverweging kan er meer ruimte ontstaan om incidenteel financiële tegenvallers op te vangen en tijdelijk een negatief resultaat te dekken.

Rol van de Raad

In het vervolg op de ambtelijke voorbereidingen zullen we de Raad in het verdere proces meenemen voor het maken van keuzes. Hierbij zal gewerkt worden met 'als- dan' scenario's, zodat maatschappelijk en financiële effecten inzichtelijk zijn. De aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek herstelplan 2019 betrekken we bij dit proces.

Als de raad akkoord gaat met dit procesvoorstel zal de komende maanden een nadere uitwerking en concrete planning worden opgesteld.

Bijlage Ambities en speerpunten te verwezenlijken

Zoals in de Kadernota aangegeven zijn naast de wettelijke taken, die in de begrotingssaldi zijn verwerkt nog een groot aantal ambities en speerpunten. In onderstaande tabel zijn deze samengevoegd met daaronder de toelichtingen. Deze ambities en speerpunten zijn **niet** verwerkt in de begrotingssaldi van de Kadernota.

Nr.	Onderwerp	Financiële impact				
		Investering	2027	2028	2029	2030
	Combinatie wettelijk/nieuw beleid					
17	Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE)		25.000	25.000	25.000	25.000
18	Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming		125.000	125.000	125.000	125.000
	Totaal combinatie wettelijk/nieuw beleid		150.000	150.000	150.000	150.000
	Combinatie wettelijk/doorontwikkeling beleid					
19	Programma Gebiedsgericht werken en Participatie: structureel maken Programma GGW en Participatie		350.000	350.000	350.000	350.000
20	Rehabilitatie van technisch en economisch afgeschreven wegen	14.850.000	188.100	324.225	492.525	636.075
21	Vervanging van het fietspad Lange Zuidwending	165.000	10.643	10.643	10.643	10.643
22	Civieltechnische kunstwerken, vervanging van bruggen en vaarrecreatieve voorzieningen	1.870.000	7.740	20.640	56.115	88.365
23	Herstel droogteschade	17.500.000	161.250	322.500	483.750	806.250
24	Rehabilitatie Oudewerfslaan Winschoten	1.750.000	0	0	86.625	86.625
	Totaal combinatie wettelijk/doorontwikkeling beleid		717.733	1.028.008	1.479.658	1.977.958
	Nieuw beleid					
25	Speelruimtes		50.000	50.000	50.000	50.000
26	Hart voor Scheemda (herinrichting centrum Scheemda)	1.350.000	?	50.000	50.000	50.000
27	Wijk-GGZ – Vroegsignalering en opvolging in de wijk		95.000	95.000	95.000	95.000
28	Regionale voorziening steunpunt voor slachtoffers van (ex-)partnergeweld		15.000	15.000	15.000	15.000
29	Extra inzet n.a.v. beleidsplan Basisvaardigheden		120.500	120.500	120.500	120.500
30	Inzet n.a.v. Uitvoeringsagenda WMO		260.000	240.000	240.000	240.000
31	Kinderboerderij Winschoten	1.200.000	59.400	59.400	59.400	59.400
32	Doortrekken Oudlandseweg te Midwolda	6.000.000	4.950	297.000	297.000	297.000
33	Nieuwbouw sporthal Stikkerlaan en zwembad de Watertoren	40.500.000	2.227.500	2.227.500	2.227.500	2.227.500
34	Ondernemersperspectief		150.000	150.000	100.000	100.000
35	Jongeren aan Zet		30.000	30.000	30.000	30.000
36	Structurele middelen voor het wegwerken van de wachtlijst beschut werk		70.000	70.000	70.000	70.000
37	Verkeersveiligheid en verkeersbeleid		40.000			
38	Inkoop en contractmanagement		390.000	390.000	390.000	390.000
			3.512.350	3.794.400	3.744.400	3.744.400
	Incidentele onderuitputting kapitaallasten agv bouwtermijn					
33	- Nieuwbouw sporthal Stikkerlaan en zwembad de Watertoren		-2.213.750	-1.663.750	-1.058.750	
	Totaal nieuw beleid		1.298.600	2.130.650	2.685.650	3.744.400
	Doorontwikkeling beleid					
39	Doorontwikkeling gemeentelijke dienstverlening en procesregie		255.000	390.000	320.000	300.000
40	Essentaksterfte		50.000	50.000	50.000	50.000
41	Verbeteren leefbaarheid Bomenbuurt Winschoten fase 3	600.000	38.700	38.700	38.700	38.700
42	Modernisering Openbare Verlichting 2027 – 2030	1.370.000	41.298	67.098	92.898	92.898
43	Vergroten maatschappelijke weerbaarheid		48.000	48.000	48.000	48.000
44	Ondermijning			95.000	95.000	95.000
45	Cyberveiligheid		95.000	95.000	95.000	95.000
46	Masterplan Campussen		75.000	75.000	75.000	75.000
47	Bedrijventerreinen Oldambt en vervolg Ruimtelijk-economisch perspectief A7/N33		75.000			
48	Samenwerking met overheden en instellingen over de grens en in Europa		20.000	20.000	20.000	20.000
49	Masterplan Regiocentra en Koers!		100.000	100.000	100.000	100.000
50	Vrijetijdseconomie — uitvoering en uitbreiding ambtelijke capaciteit		80.000	80.000	80.000	80.000
51	Actieplan jeugdbeleid (opvolging opgroeien in een kansrijke omgeving)		70.000	70.000	70.000	70.000
52	Verhoging van onderdelen van subsidieregeling Welzijn & Armoede (art. 2.3.2. Vrijwillige (preventieve) schuldhulpverlening) en art. 2.4.2. (armoedebestrijding dmv ondersteuning in natura)		28.100	28.100	28.100	28.100
53	Molens Oldambt	300.000	22.350	22.350	22.350	22.350
54	Borging en voortzetting Boerderijenloket (na 2026)		200.000	200.000		
55	Kinderraad		5.000	5.000	5.000	5.000
56	Portfoliomanager en portfoliosecretaris.		160.000	160.000	160.000	160.000
57	Uitbreiding formatie Privacyofficer		80.000	80.000	80.000	80.000
58	Digitalisering en informatievoorziening		425.000	425.000	375.000	375.000
	Totaal doorontwikkeling beleid		1.868.448	2.049.248	1.755.048	1.735.048
	TOTAAL		4.034.781	5.357.906	6.070.356	7.607.406

Combinatie wettelijk/nieuw beleid

17. Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE)

De gemeente Oldambt werkt aan de implementatie van de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE), gericht op vroegsignalering en het voorkomen van problemen bij huishoudens met complexe problematiek. Deze werkwijze versterkt de samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners en ondersteunt de uitvoering van wettelijke taken. Na de eerste implementatiestappen in 2025-2026 is vanaf 2027 structurele inzet nodig voor borging, doorontwikkeling en scholing. Zonder structurele verankering bestaat het risico dat de aanpak niet duurzaam wordt toegepast, terwijl de complexiteit van problematiek toeneemt en een integrale aanpak juist noodzakelijk is.

18. Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Het Toekomstscenario richt zich op een integrale en persoonsgerichte aanpak van geweld en onveiligheid in huishoudens. De gemeente volgt de Groninger proeftuin en wil de opgedane kennis en werkwijzen vanaf 2027 lokaal implementeren en borgen. Dit draagt bij aan betere samenwerking, vroegtijdige ondersteuning en het voorkomen van escalatie. De aanpak ondersteunt bestaande wettelijke taken, maar vraagt om nieuwe, structurele inzet en organisatie. Zonder borging gaan waardevolle inzichten verloren en moeten gemeenten zelf zorgen voor continuïteit, ondanks nog onzekere landelijke kaders en financiering.

Combinatie wettelijk/doorontwikkeling beleid

19. Programma Gebiedsgericht werken en Participatie: structureel maken Programma GGW en Participatie

Het programma Gebiedsgericht werken en Participatie is in 2025 gestart en richt zich op het versterken van draagvlak, eigenaarschap en structurele inbedding binnen de organisatie. Het sluit aan bij ambities uit het coalitieakkoord en ontwikkelingen zoals Nij Begun, de Omgevingswet en de Wet versterking participatie, die een actieve rol van inwoners vragen.

De aanpak richt zich op betere samenwerking in wijken en dorpen, met meer regie, inzet van professionals en pilots in specifieke gebieden. Dit vergroot betrokkenheid, vertrouwen en draagvlak onder inwoners, terwijl het ook bijdraagt aan een effectievere en samenhangende uitvoering van beleid.

Daarnaast wordt gewerkt aan instrumenten zoals wijkdata, enquêtes en wijk- en dorpsagenda's om gericht keuzes te maken. Het programma ondersteunt ook medewerkers bij participatie en beleidsvorming.

Om deze werkwijze duurzaam te verankeren is voortzetting van capaciteit en budget nodig, met als doel om het programma stapsgewijs om te zetten van incidentele naar structurele financiering richting 2027 en verder.

20. Rehabilitatie van technisch en economisch afgeschreven wegen, volgens het beheerplan.

Het doel is het rehabiliteren van wegen om bereikbaarheid, veiligheid en comfort te waarborgen. Dit is een bestaande wettelijke taak op basis van de Wegenwet.

De levensduur van diverse wegen is verstreken en regulier onderhoud volstaat niet meer. Zonder ingrijpen komen veiligheid en bereikbaarheid in het gedrang en kan afsluiting van wegen noodzakelijk worden.

21. Vervanging fietspad Lange Zuidwending

Voor 2027 staat onder andere de vervanging van het fietspad Lange Zuidwending gepland, waarbij een deel van de kosten wordt gedekt door droogteschade.

22. Civieltechnische kunstwerken, vervanging van bruggen en vaarrecreatieve voorzieningen

Het vervangen van bruggen en vaarrecreatieve voorzieningen maakt onderdeel uit van het beheer van civieltechnische kunstwerken en is gericht op het waarborgen van veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid.

De technische levensduur van diverse onderdelen is verstreken en regulier onderhoud volstaat niet meer, waardoor risico's voor veiligheid en gebruik toenemen

23. Herstel droogteschade

De afgelopen jaren is fors ingezet op de aanpak van de droogteschade. Eerder is berekend dat in totaal een bedrag van circa 30 miljoen benodigd is om de droogteschade aan te pakken. Inmiddels is een bedrag van 10 miljoen vrijgemaakt. Hierdoor zijn meerdere wegen veel beter begaanbaar en veiliger geworden. De komende jaren zullen we opnieuw geld moeten vrijmaken om andere delen van de droogteschade aan te pakken.

24. Rehabilitatie Oudewerfslaan Winschoten

De huidige rijbaan van de Oudewerfslaan is gerealiseerd in de jaren 80 en heeft inmiddels een leeftijd van circa 35 à 40 jaar bereikt. Door temperatuurschommelingen en oxidatie van de fundering (bestaande uit hoogovenslakken) vertoont de rijbaan ongelijkmatige zettingen, wat zorgt voor hinderlijk oneffenheden die trillingen veroorzaken. Omwonenden klagen over geluid en trillingsoverlast.. Hoewel plaatselijke reparaties mogelijk zijn, nemen de kosten en frequentie ervan toe, waardoor incidenteel herstel niet langer opweegt tegen een volledige vervanging van de weg.

Nieuw beleid

25. Speelruimtes

Spelen krijgt een steeds belangrijkere plek binnen de gemeente. Daarom wordt gewerkt aan een gezamenlijke visie op speelvoorzieningen, waarin trends, ambities en wettelijke taken worden meegenomen. Op basis hiervan wordt in 2027 een nieuw beheerplan spelen opgesteld. Het doel is om meer ruimte te creëren voor het plaatsen, onderhouden en vervangen van speeltoestellen en speelomgevingen. Momenteel is er nog geen specifiek beleid, maar dit wordt ontwikkeld. Door de groeiende vraag vanuit inwoners en de noodzaak om speelvoorzieningen beter te onderhouden en uit te breiden neemt de urgentie toe.

26. Hart voor Scheemda (herinrichting centrum Scheemda)

Het project voor de herinrichting van het centrum van Scheemda is in aanvraag bij het NPG, waarvoor €5 miljoen is gereserveerd en €550.000 aan cofinanciering beschikbaar is. Er resteert echter nog een financieringstekort van circa €1,5 miljoen en daarnaast is structureel extra onderhoudsbudget nodig.

Het doel is het versterken van de kwaliteit en functie van het centrum. De plannen zijn niet nieuw, maar de benodigde extra middelen maken uitvoering mogelijk.

Bij toekenning van de subsidie is het mogelijk dat al op korte termijn gestart wordt. Daarvoor is wel volledige financiering nodig is om het project in één keer te realiseren.

27. Wijk-GGZ – Vroegsignalering en opvolging in de wijk

Binnen een regionaal project werken de gemeenten Oldambt, Veendam, Stadskanaal en Pekela samen aan vroegsignalering en ondersteuning bij inwoners met onbegrepen gedrag. De inzet van een wijk-GGZ'er speelt hierin een belangrijke rol door vroegtijdig signalen op te pakken en passende hulp te organiseren.

Om deze werkwijze na afloop van het project in 2027 te behouden, is structurele borging nodig. Dit draagt bij aan het voorkomen van escalatie en versterkt de samenwerking in het sociaal domein.

Het aantal kwetsbare situaties neemt toe en zonder structurele financiering gaat de opgebouwde kennis en capaciteit verloren.

28. Regionale voorziening steunpunt voor slachtoffers van (ex-)partnergeweld

Binnen de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties wordt ingezet op betere en laagdrempelige ondersteuning voor slachtoffers van partnergeweld. Er wordt verkend om het steunpunt Filomena door te ontwikkelen tot een regionale voorziening, zodat expertise gebundeld wordt en de toegankelijkheid toeneemt.

Dit draagt bij aan het voorkomen van escalatie en het versterken van samenwerking en kennisdeling. De aanpak sluit aan bij bestaande wettelijke taken, maar vraagt om regionale besluitvorming en financiële bijdragen van gemeenten.

Vanwege de aard en omvang van het probleem en de noodzaak om tijdig structurele afspraken en financiering te regelen is de urgentie hoog.

29. Extra inzet n.a.v. beleidsplan Basisvaardigheden

De gemeente Oldambt wil de aanpak van basisvaardigheden versterken, omdat het huidige aanbod versnipperd is en onvoldoende samenhang kent. Op basis van een analyse zijn vier speerpunten vastgesteld: preventie, ondersteuning van volwassenen, betere samenhang en regie, en toegankelijke communicatie.

Om deze doelen te realiseren is extra financiering nodig, onder andere voor onderwijs, begeleiding van inwoners (zoals NT2'ers), training van professionals en bewustwording. In 2027 start de uitvoering via een jaarlijkse uitvoeringsagenda.

Door toenemende laaggeletterdheid, hogere digitale eisen en extra verantwoordelijkheden van gemeenten, kunnen zonder extra inzet maatschappelijke problemen toenemen.

30. Inzet n.a.v. Uitvoeringsagenda WMO

De in 2025 vastgestelde Wmo-beleidsvisie wordt in 2026 uitgewerkt in een uitvoeringsagenda, met nadruk op preventie, versterking van de sociale basis en het voorkomen van zwaardere zorg. Prioriteit ligt bij thema's zoals mantelzorg, vrijwilligers, ontmoetingsplekken en maatschappelijke ondersteuning.

Om de uitvoering vanaf 2027 mogelijk te maken, zijn extra structurele middelen nodig. Deze investeringen moeten bijdragen aan meer zelfredzaamheid, minder vraag naar maatwerkvoorzieningen en een toekomstbestendige Wmo.

Door vergrijzing en toenemende zorgvraag, zal zonder extra inzet het huidige systeem onder druk komen te staan.

31. Kinderboerderij Winschoten

De huidige bebouwing van de Kinderboerderij is in slechte staat en moet worden vernieuwd. Dit is nodig om een toekomstbestendige locatie te creëren die beter aansluit bij de behoeften van inwoners, bezoekers en organisaties zoals Cosis en Afeer. Een deel van de kosten wordt gedekt door een provinciale subsidie. De herontwikkeling maakt ook deel uit van het Masterplan Regiocentra en draagt bij aan de bredere gebiedsontwikkeling in de gemeente. Hiervoor is (co)financiering nodig.

32. Doortrekken Oudlandseweg te Midwolda

Vanuit het dorp wordt al heel lang de wens geuit om de Oudlandseweg aan te laten sluiten op de N362 (de Gereweg). Met deze aansluiting wordt een forse verbetering van de leefbaarheid bereikt voor de dorpen Midwolda, Nieuwolda en Oostwold. De totale investering is € 6 miljoen. Hierbij is de nadrukkelijke verwachting dat er bijdragen van derden mogelijk zijn (bijv. provinciale bijdrage).

33. Nieuwbouw sporthal Stikkerlaan en zwembad de Watertoren

Het zwembad De Watertoren in Winschoten en de sporthal aan de Stikkerlaan zijn verouderd en voldoen niet aan moderne standaarden, waardoor gebruik en beheer inefficiënt zijn. Flexibiliteit ontbreekt door vaste structuren, en zonder ingrijpende maatregelen blijven functionele problemen bestaan, zelfs na renovatie. Daarnaast zorgen de beperkte afmetingen voor onveilige situaties bij sportactiviteiten. In de raadsvergadering van december 2025 heeft de raad kennis genomen van het rapport van van ICS Adviseurs inzake haalbaarheid en optimalisatie nieuw te bouwen sport- en onderwijscomplex Stikkerlaan. In dezelfde raadsvergadering is een voorbereidingskrediet van € 1.500.000,- beschikbaar gesteld voor planvorming van het terrein aan de Stikkerlaan / dr. J.H. Hommesplein. De kosten voor de nieuwbouw zijn nog niet opgenomen in de begroting.

34. Ondernemersperspectief

Betere organisatie van het bedrijfsleven versterkt samenwerking, synergie en belangenbehartiging. Dit maakt het voor de gemeente toegankelijker en een gelijkwaardige gesprekspartner. Een hogere organisatiegraad vergroot het draagvlak voor projecten. Ondernemers die moeite hebben, krijgen diverse vormen van laagdrempelige ondersteuning, zoals energie-advies en digitalisering.

35. Jongeren aan Zet

Jongeren aan Zet helpt jongeren in de doelgroep van 18 – 24 jaar (wordt verhoogd naar 27 jaar) die maatschappelijk zijn uitgevallen, zonder opleiding, werk of perspectief. Het programma biedt maatwerkbehandeling en begeleiding, wat bijdraagt aan herstel en zelfstandigheid. 85% van de deelnemers keerde terug naar school, werk of vrijwilligerswerk.

De aanpak vormt een sluitende keten van zorg, waarbij GGZ-instellingen en begeleidingsorganisaties samenwerken. Vanaf 2027 vervallen de projectgelden, waardoor jaarlijks 20 kwetsbare jongeren zonder hulp kunnen komen te zitten. De kosten voor extra begeleiding door de GGZ bedragen €1.500

per jongere, oftewel €30.000 per jaar. Dit kan op termijn besparingen opleveren door het voorkomen van hulpverlening in jeugdzorg, schuldhulp en bijstand.

36. Structurele middelen voor het wegwerken van de wachtlijst beschut werk

Gemeenten krijgen jaarlijks een taakstelling van de overheid voor het creëren van beschut werk, bedoeld voor mensen met een arbeidsbeperking die niet in reguliere banen kunnen werken. In de gemeente Oldambt voert Afeer deze taakstelling uit. De taakstelling wordt structureel aan het begin van het jaar behaald, en hierdoor ontstaat er jaarlijks een wachtlijst. Met name onder jongeren uit praktijkonderwijs (Pro) en voortgezet speciaal onderwijs (VSO), die vaak te maken hebben met multiproblematiek. Dit vergroot hun afstand tot de arbeidsmarkt en verhoogt de kans op langdurige afhankelijkheid van uitkeringen. Om deze wachtlijsten te verkleinen, wordt voorgesteld om structureel extra financiële middelen beschikbaar te stellen, zodat Afeer jaarlijks ongeveer 15 extra kandidaten kan begeleiden en bemiddelen.

37. Verkeersveiligheid en verkeersbeleid

Om de verkeersveiligheid van de Scheemdermeersterweg in Scheemda te bevorderen wordt voorgesteld om twee komportalen te plaatsen. Deze maatregel past binnen ons beleid en heeft draagvlak onder de aanwonenden.

38. Inkoop en contractmanagement

De gemeente zet in op verdere professionalisering van inkoop en contractmanagement, met name in het sociale domein waar steeds meer taken door externe partijen worden uitgevoerd. Een sterke en professionele opdrachtgeversrol is essentieel om kwaliteit te borgen en kosten te beheersen. Hoewel al stappen zijn gezet, is verdere ontwikkeling nodig over de volle breedte van het domein.

De ambitie is om meer regie te voeren op inkoop en minder afhankelijk te zijn van externe inhuur, wat zowel de kwaliteit als de kostenefficiëntie ten goede komt. Tegelijkertijd wordt onderzocht hoe bestaande middelen binnen inkoop en contractmanagement effectiever kunnen worden ingezet. Daarnaast wordt ingezet op intensievere samenwerking met andere gemeenten, onder andere door gezamenlijke inkoop, het bundelen van volumes en duidelijke afspraken over rollen (zoals penvoerderschap). Dit moet leiden tot zowel efficiëntere als voordeligere inkoop, niet alleen binnen het sociale domein, maar ook op het gebied van ondersteuning en bedrijfsvoering.

Doorontwikkeling beleid

39. Doorontwikkeling gemeentelijke dienstverlening en procesregie

De gemeente wil haar dienstverlening blijven verbeteren, maar heeft momenteel onvoldoende inzicht in klantvragen en processen. Dit leidt tot onduidelijkheid, langere wachttijden en inefficiënties. Met de inzet van een regisseur dienstverlening wordt gewerkt aan verbetering, te beginnen bij de analyse van klantcontacten.

De ontwikkeling richt zich op mensen, processen en systemen, met als doel betere samenwerking, kortere doorlooptijden en meer datagedreven sturing. Er is sprake van stijgende verwachtingen en toenemende eisen. Door stapsgewijs te verbeteren werkt de gemeente toe naar een toegankelijke, betrouwbare en toekomstbestendige dienstverlening, waarbij ook de menselijke maat centraal blijft staan.

40. Essentaksterfte

De impact van essentaksterfte blijkt groter dan eerder gedacht, waardoor meer kap en herplant van zieke essen noodzakelijk is. Dit vraagt om een actualisatie van het huidige beheerplan bomen, dat in 2027 wordt herzien en vastgesteld. Het doel is om meer ruimte en mogelijkheden te creëren voor het vervangen van zieke bomen. Hoewel er nu nog geen specifiek beleid is, wordt gewerkt aan nieuw beleid. De ziekte verspreidt zich verder, mede door drogere jaren, waardoor steeds meer bomen verzwakken of afsterven.

41. Verbeteren leefbaarheid Bomenbuurt Winschoten fase 3

In 2024 werden de eerste stappen (fase 1) gezet om de leefbaarheid in de (oude) Bomenbuurt in Winschoten te verbeteren. Met name de oude bomen zijn in slechte conditie die ook veel schade toebrengen aan de verharding. De oude parkeernorm van minder dan 1 auto per woning is niet meer toereikend zodat samen met de bewoners, het wijkplatform en de school werd gekeken naar oplossingen. Deze fase concentreerde zich op en rond de Beukenlaan. Ook voor fase 2, Lindelaan en Eikenlaan zijn inmiddels middelen beschikbaar gesteld. Wat hierop volgt is fase 3 Esdoornlaan, Gouden Regenlaan en de Prunuslaan. In een later stadium zullen dan de fasen 4 (Elzenlaan en Iepenlaan) en 5 (Hazelaarstraat en Kastanjelaan) moeten worden aangepakt.

42. Modernisering Openbare Verlichting 2027 – 2030.

Het vervangen van circa 3.500 verouderde armaturen door LED-verlichting is onderdeel van het beheerplan openbare verlichting 2026–2030. Dit draagt bij aan energiebesparing, vermindering van lichtvervuiling en verbetering van de (sociale) veiligheid.

Veel armaturen hebben hun technische en economische levensduur overschreden. Zonder tijdige vervanging nemen onderhoudskosten en storingsrisico's toe en vallen deze kosten buiten het reguliere onderhoud.

43. Vergroten maatschappelijke weerbaarheid

Door geopolitieke spanningen, klimaatverandering en toenemende risico's op uitval van vitale infrastructuur groeit de kans op grootschalige crises. Overheden en hulpdiensten kunnen deze niet altijd snel oplossen, waardoor meer verantwoordelijkheid bij de samenleving zelf komt te liggen. De inzet richt zich daarom op het vergroten van zelf- en samenredzaamheid, het waarborgen van de continuïteit van de gemeentelijke organisatie, het organiseren van alternatieve communicatie en het versterken van civiel-militaire samenwerking.

Het doel is om inwoners en de samenleving zo goed mogelijk door crises te loodsen naar een stabiele en veilige situatie. Dit sluit aan bij bestaand beleid, maar vraagt om intensivering en verdere uitwerking.

44. Ondernijning

De aanpak van ondernijning vraagt om steeds meer inzet van gemeenten, mede door regionale afspraken en de uitvoering van het Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland. Ondernijning vormt een serieuze bedreiging voor de rechtsstaat, leefbaarheid en veiligheid en vraagt daarom om een gezamenlijke en stevige aanpak.

Binnen Groningen werken gemeenten samen volgens de 'Groningse norm', maar de uitvoering blijkt complexer en vraagt meer capaciteit en middelen dan vooraf voorzien. Ook lokaal is extra inzet nodig om afspraken te implementeren.

Er zijn recente onderzoeken waaruit blijkt dat het ondernijningsrisico relatief groot is. Dit vraagt om versnelling en versterking van de aanpak, met extra focus op samenwerking en structurele inzet.

45. Cyberveiligheid

Cyberveiligheid en digitale weerbaarheid vragen om toenemende aandacht, mede door regionale afspraken en de groeiende dreiging van cybercriminaliteit. Door de toenemende digitalisering en afhankelijkheid van digitale systemen neemt de kwetsbaarheid van de samenleving en de gemeente toe.

De inzet richt zich op het op orde brengen van de eigen organisatie, het omgaan met cyberincidenten en het versterken van weerbaarheid tegen digitale criminaliteit. Het doel is om cyberveiligheid in 2027 integraal onderdeel te laten zijn van verschillende beleidsterreinen. Door geopolitieke ontwikkelingen en het reële risico op cyberaanvallen is extra inzet en capaciteit noodzakelijk.

46. Masterplan Campussen

De Ruby-campus in Winschoten is onderdeel van het Masterplan Campussen en richt zich op het versterken van de regionale economie door digitalisering, innovatie en samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid. De campus draagt bij aan talentontwikkeling, ondernemerschap en het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Het initiatief sluit aan op bestaand gemeentelijk beleid en versterkt Winschoten als regionaal centrum.

47. Bedrijventerreinen Oldambt en vervolg Ruimtelijk-economisch perspectief A7/N33

De gemeente werkt aan toekomstbestendige bedrijventerreinen op basis van bestaand regionaal beleid (A7/N33 en Omgevingsvisie). De inzet ligt op het creëren van goede voorwaarden voor ondernemen, onder andere door beperkte uitbreiding en het revitaliseren van bestaande terreinen. Er is echter een gebrek aan samenhangend beleid, waardoor ongewenste ontwikkelingen moeilijk te sturen zijn en bestaande terreinen verouderen. Dit brengt economische risico's met zich mee, zoals het vertrek van bedrijven en beperkte groei mogelijkheden.

Veranderende economische omstandigheden, schaarste aan ruimte en de noodzaak om beter aan te sluiten bij regionale initiatieven en kansen vraagt op korte termijn aandacht.

48. Samenwerking met overheden en instellingen over de grens en in Europa

Internationale samenwerking is voor de gemeente Oldambt essentieel, gezien de ligging in de grensregio en de verwevenheid van beleidsterreinen zoals economie, arbeidsmarkt en veiligheid.

Deelname aan diverse netwerken en samenwerkingsverbanden biedt kansen voor inwoners en ondernemers en versterkt de positie van de gemeente in de regio en Europa.

Tegelijkertijd biedt de nieuwe Europese subsidieperiode kansen, waarvoor actieve betrokkenheid en voldoende ambtelijke capaciteit nodig zijn.

49. Masterplan Regiocentra en Koers!

De gemeente Oldambt werkt binnen het Masterplan Regiocentra aan de verdere ontwikkeling van Winschoten als aantrekkelijk en toekomstbestendig regiocentrum. Om aanspraak te maken op beschikbare middelen vanuit de Regiodeal en de Economische Agenda Nij Begun is het nodig om ambities uit te werken tot concrete plannen en projecten.

Het doel is om de leefbaarheid, economische positie en aantrekkelijkheid van Winschoten te versterken, onder andere via gebiedsontwikkelingen en investeringen in de fysieke leefomgeving. Vanaf 2027 komen middelen beschikbaar, maar alleen wanneer tijdig kwalitatieve plannen worden ingediend. Daarnaast versnellen ontwikkelingen in Winschoten, waardoor integrale uitwerking en prioritering noodzakelijk zijn.

50. Vrijtijdseconomie — uitvoering en uitbreiding ambtelijke capaciteit

De gemeente Oldambt wil de vrijetijdseconomie (VTE) ontwikkelen volgens de in 2026 vastgestelde visie, met als doel economische groei, versterking van het imago en verbetering van welzijn.

Provinciale en nationale programma's bieden hiervoor aanzienlijke kansen en financiering.

De belangrijkste uitdaging is een tekort aan ambtelijke uitvoeringscapaciteit, waardoor kansen en middelen mogelijk onbenut blijven.

Zonder extra capaciteit bestaat het risico dat subsidies, samenwerking en groeiambities niet worden gerealiseerd

51. Actieplan jeugdbeleid (opvolging opgroei in een kansrijke omgeving)

Het jeugdbeleid 2026–2029 richt zich op het verminderen van risicogedrag onder jongeren door het versterken van beschermende factoren, zoals een goede pedagogische basis, vrijetijdsbesteding en talentontwikkeling. De aanpak is integraal opgezet en start met een actieplan in Beerta, dat later wordt uitgebreid naar andere dorpen.

Een belangrijk onderdeel is de OKO-aanpak, gericht op preventie en het vergroten van perspectief voor jongeren. Voor de uitvoering zijn structurele middelen beschikbaar, maar aanvullende inzet is nodig voor coördinatie.

Recente jeugdoverlast en een gebrek aan voorzieningen en perspectief voor jongeren, vraagt om een gerichte, preventieve aanpak in samenwerking met inwoners en partners.

52. Verhoging van onderdelen van subsidieregeling Welzijn & Armoede (art. 2.3.2. Vrijwillige (preventieve) schuldhelpverlening) en art. 2.4.2. (armoedebestrijding dmv ondersteuning in natura)

De subsidieregeling voor activiteiten rondom armoede- en schuldenproblematiek is sinds 2021 niet geïndexeerd, terwijl de kosten door inflatie aanzienlijk zijn gestegen. Dit zet de continuïteit van belangrijke activiteiten, vooral door vrijwilligersorganisaties, onder druk. Het doel van de subsidieregeling is om armoede en problematische schulden terug te dringen en inwoners beter te ondersteunen. Hoewel dit geen nieuw beleid is, vraagt de situatie wel om een aanpassing van het budget. De ontvangende organisaties spelen een cruciale rol als voorliggende voorziening en werkt al langere tijd zonder extra middelen.

53. Molens Oldambt

Afgelopen jaar zijn er middelen beschikbaar gesteld om de Molen Edens weer in werking te krijgen. Met deze middelen kunnen we ook Molen Dijkstra weer draaiende krijgen. Om de molens Berg en Ganzedijk in werking te krijgen zijn extra middelen nodig. Stilstand van de molens tast de kwaliteit aan en verhoogt de toekomstige herstelkosten. Het is een mooie bijdrage aan het cultureel erfgoed van de gemeente.

54. Borging en voortzetting Boerderijenloket gemeente Oldambt (na 2026)

Oldambtster boerderijen verkeren al decennialang in verval door o.a. schaalvergroting en functieverlies. Met het Boerderijenloket (vanaf 2025), als uitwerking van het beleid uit 2019 en 2023, ondersteunt de gemeente eigenaren bij behoud en herbestemming. De circa 340 boerderijen (waarvan 80% beschermd) zijn belangrijk erfgoed en spelen ook een rol in gebiedsontwikkeling en toerisme.

Het loket is succesvol: het biedt advies, organiseert bijeenkomsten, versterkt samenwerking en haalde extra financiering binnen (o.a. €1,6 miljoen via de Erfgoed Deal). Toch is de financiering na 2026 onzeker. Stopzetting zou leiden tot verlies van kennis, netwerk en vertrouwen en verdere achteruitgang van het erfgoed. Continuering van het Boerderijenloket is essentieel om verval te voorkomen en de positieve ontwikkeling vast te houden.

55. Kinderraad

Het huidige kinderburgemeestersteam heeft vooral een ceremoniële rol. Er is de wens om dit participatiever te maken door vanaf komend schooljaar een kinderraad op te richten naast de kinderburgemeester. Daarbij is het voorstel om een interne werkgroep te vormen, die voorlopig binnen bestaande capaciteit wordt opgezet, en een structureel budget beschikbaar te stellen voor projecten. De werkgroep en kinderraad starten als pilot in 2026/2027. Na evaluatie wordt bekeken hoe dit structureel kan worden ingebed in de organisatie.

56. Portfoliomanager en portfoliosecretaris (Programma Organisatieontwikkeling, ontwikkellijn Portfoliomanagement.)

De gemeente Oldambt voert portfoliomanagement in om beter te kunnen sturen op de toenemende hoeveelheid en complexiteit van opgaven. Dit helpt bij het maken van duidelijke keuzes en het effectief inzetten van schaarse middelen.

Voor de uitvoering is extra capaciteit nodig, bestaande uit een portfoliomanager en een portfoliosecretaris. De kosten worden tot en met 2027 tijdelijk gedekt, maar moeten daarna structureel in de begroting worden opgenomen.

De implementatie al is gestart en de behoefte aan overzicht, prioritering en sturing steeds groter wordt.

57. Uitbreiding Privacy Officer

De gemeente Oldambt bevindt zich nog in de basisfase van het inrichten en borgen van privacy en gegevensbescherming. De werkzaamheden nemen toe door complexere processen, meer datagebruik, stijgende aantallen datalekken en een groeiende vraag naar advies en ondersteuning. Ook regionale samenwerkingen stellen extra eisen aan privacyborging. Om aan toenemende wettelijke eisen komt er meer druk op de organisatie. Als er geen uitbreiding van de inzet komt, kunnen we hier niet meer aan voldoen en neemt het risico op fouten en incidenten toen.

58. Digitalisering en informatievoorziening

De gemeente Oldambt staat voor een brede digitale transformatie die essentieel is voor zowel de dienstverlening als de bedrijfsvoering. Dit vraagt niet alleen om technologische vernieuwing, maar ook om een andere manier van werken en organiseren.

Een sterke informatievoorziening vormt hierbij de basis. Betrouwbare en goed georganiseerde data zijn noodzakelijk voor besluitvorming, naleving van wet- en regelgeving en het goed bedienen van inwoners en ondernemers.

De ontwikkeling richt zich op samenhang tussen mensen, processen en systemen, waarbij wordt toegewerkt naar een organisatie die data-gedreven werkt. Digitalisering en toepassingen zoals AI bieden kansen voor efficiëntere processen en betere dienstverlening, maar vragen ook om duidelijke regie.

Het doel is een wendbare organisatie die beter kan sturen, middelen effectiever inzet en inwoners sneller en beter bedient. Deze ontwikkeling sluit aan op landelijke strategieën en wettelijke eisen.

We zien een toenemende complexiteit, meer druk op middelen, tekortkomingen in de huidige informatievoorziening en snelle technologische ontwikkelingen. Investeren is noodzakelijk om te komen tot een toekomstbestendige, efficiënte en betrouwbare organisatie.

Voorzitter,

We hebben een druk half jaar gehad. We gingen als Groenlinks/PvdA de verkiezingen in en werden als nieuwe combinatie nipt de grootste. We gingen met onze nieuwe naam als Pro de onderhandelingen in en vormden een coalitie van 4 partijen. De inkt van ons coalitieakkoord is amper droog en nu zijn we hier om de Kadernota te behandelen. Een goed moment om u nogmaals te vertellen wie wij zijn als Pro. Want al heb ik u bij de presentatie van het akkoord al kort verteld waar onze ambities liggen en waar wij de stippen aan de horizon zetten. Een visie in de politiek is goed maar het vertelt onze inwoners niets over wat we daadwerkelijk willen voor Oldambt. Wat wij willen gaan doen.

Sociaal Domein

Pro heeft oog voor onze kwetsbare inwoners. Iedereen moet kunnen meedoen en waar je geboren wordt mag niet een automatische voorspeller zijn voor hoe je toekomst eruitziet. De aanpak op intergenerationele armoede en die op schuldenproblematiek zijn daarin voor ons onontbeerlijk. De doorbraakmethode en daarmee de wil van onze gemeente om verder te kijken en nieuwe dingen te durven proberen, onderschrijven en ondersteunen we. Door de vergrijzing en toenemende zorgvraag komt het huidige WMO-systeem steeds meer onder druk te staan. Voor een toekomstbestendige WMO is het noodzakelijk om extra geld vrij te maken om het nieuwe WMO-beleid, de uitvoeringsagenda, goed te kunnen uitvoeren. We hebben als raad de nieuwe WMO-visie vastgesteld maar zonder structurele middelen is dit slechts een papieren tijger.

Voorzitter, soms redden inwoners het gewoon zelf niet. Ondanks de inspanningen. Ook dan staan we er als gemeente. Vooral dan. Het is voor Pro belangrijk dat subsidies op armoede en welzijn minimaal op hetzelfde niveau blijven. De herijking van het minimabeleid moet de bestaanszekerheid van onze minder-draagkrachtige inwoners verbeteren. Wat ons betreft trekken we de inkomensgrenzen om aanspraak te kunnen maken op die subsidies gelijk. Dat is nu niet zo en daarom is soms het lastig voor inwoners om duidelijk te krijgen waar ze hulp voor kunnen krijgen en dat zou niet moeten. Het is al moeilijk genoeg om te accepteren dat je het zelf niet redt en hulp te vragen. Extra drempels zoals deze zouden niet opgeworpen moeten worden. Wij zeggen: 1 inkomensgrens en liefst ophogen naar 130% van het bijstandsniveau.

Wonen

Iedereen moet in Oldambt kunnen wonen waar hij wil in een passende en betaalbare woning. We zijn blij dat we nieuwe woningen blijven bouwen maar ook zorgen voor doorstroming. Dat we ook bouwen in de kleine kernen. Dat sociale huurwoningen ook op A-locaties komen. Versnellen daar waar kan en dat we daarbij ook kijken naar andere woonvormen zoals het splitsen van woningen of kangoeroewoningen.

Verduurzaming

We gaan voor comfortabel wonen en dat betekent ook dat je als inwoner geen zorgen hebt over je energierekening. Er moet flink worden verduurzaamd en dat doen we voor ons klimaat en milieu maar de energietransitie moet ook bijdragen aan betaalbare energielasten. Daarmee hopen we sneller grip te krijgen op de energiearmoede. Dankzij nationale subsidies en Nij Begun is er geld voor verduurzaming. Maar dat moet wel iedereen bereiken en iedereen moet kunnen meedoen. Daar wordt wat ons betreft flink op ingezet in hulp en ondersteuning bij het aanvragen van de subsidies en het maken van de technische keuzes.

Ravijnjaar

Realistische plannen maken voor Oldambt heeft alles te maken met geld. Plannen zonder geld zijn slechts dromen. We kunnen zien in de meerjarenraming dat we in 2028 voor een flink tekort komen te staan. En daarom zullen we verstandige keuzes moeten maken. Wat ons betreft blijven we realistisch begroten tot 2028. Tegelijkertijd waken we ervoor dat het scenario van een ravijnjaar ons verlamt en we als gemeente blijven stilstaan. Realistisch begroten, ja. Maar ook ambitie en visie blijven tonen.

Het procesvoorstel zoals deze in de Kadernota staat, onderschrijven we. We vinden met name ook dat we een lastenverzwaring als mogelijkheid niet uit de weg moeten gaan. We gaan raadsbreed met elkaar in gesprek over waar de keuzeruimte zit. Waar kunnen we nog besparen zonder dat het inwoners raakt. En daar waar onze inwoners het wel gaan merken, wat doen we dan wel en vooral ook wat niet. We maken breed gedragen gezamenlijke keuzes. En ons uitgangspunt als Pro is daarbij dat we onze kwetsbare inwoners daarin ontzien.

Algemene beschouwingen Gemeentebelangen Oldambt (GBO) – Kadernota 2027–2030

Voorzitter,

Financieel staan we de komende jaren voor een stevige opgave. De meicirculaire laat weliswaar een lichte verbetering zien, maar verandert niets aan de fundamentele uitdaging waar wij als gemeente voor staan. Vanaf 2028 blijven de tekorten fors. Dat betekent dat we keuzes moeten maken.

Vanwege de timing van deze kadernota en de financieel onzekere tijd waarin wij ons bevinden, is het begrijpelijk dat is gekozen voor een beleidsarme kadernota. De nadruk ligt terecht op de wettelijke taken en de financiële gevolgen daarvan. Dat neemt niet weg dat er ook ambities zijn. Die vinden we terug in de bijlage bij de kadernota én in het coalitieakkoord.

Natuurlijk wil Gemeentebelangen die ambities de komende jaren zo veel mogelijk terugzien in de begrotingen. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat niet alles tegelijk kan. Juist daarom is het belangrijk om duidelijke prioriteiten te stellen.

Voor Gemeentebelangen heeft **veiligheid** hoge prioriteit. Inwoners moeten zich veilig voelen in hun eigen straat, wijk en dorp. Daarom blijven wij inzetten op extra BOA-capaciteit en zichtbare handhaving. Veiligheid begint met een gemeente die aanwezig is, aanspreekbaar is en weet wat er speelt.

Daarnaast geloven wij in **gebiedsgericht werken**. Niet vanuit het gemeentehuis bedenken wat goed is voor een dorp of wijk, maar samen met inwoners, ondernemers en verenigingen werken aan oplossingen. Daarom vinden wij het belangrijk dat gebiedsgericht werken structureel wordt verankerd in de organisatie.

Ook **woningbouw** blijft een speerpunt. Jongeren moeten in Oldambt kunnen blijven wonen, gezinnen moeten zich hier kunnen vestigen en ouderen moeten passende woonruimte kunnen vinden.

En voorzitter, het stimuleren van woningbouw hoeft de gemeente niet altijd veel geld te kosten. Benut de ruimte die de wet- en regelgeving biedt om meer en sneller woningen te realiseren. Maak woningsplitsing mogelijk waar dat verantwoord is en geef vrijkomende agrarische bebouwing waar mogelijk een woonbestemming. En zo zijn er meer maatregelen te noemen die relatief weinig kosten, maar veel kunnen betekenen voor de leefbaarheid van onze dorpen.

Een sterke gemeente kijkt niet alleen vooruit, maar weet ook waar zij vandaan komt. Ons erfgoed, onze molens, monumenten en het karakteristieke landschap vertellen het verhaal van Oldambt. Dat moeten we koesteren. Daarom steunen wij investeringen die bijdragen aan het behoud van ons erfgoed. Niet alleen uit respect voor het verleden, maar ook omdat het onze gemeente aantrekkelijk maakt voor inwoners en bezoekers.

Voorzitter, tot slot.

Gemeentebelangen kan zich goed vinden in het procesvoorstel uit hoofdstuk 4 van de kadernota. Eerst wordt zorgvuldig gekeken naar onder meer wettelijke en niet-wettelijke taken, reserves, inkomsten, de ontwikkeling van de jeugdzorg en de inzet van incidentele middelen. Pas daarna is het aan de raad om politieke keuzes te maken. Dat is een zorgvuldige aanpak die recht doet aan onze gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Gemeentebelangen kiest voor een gemeente die verstandig met haar financiën omgaat en tegelijkertijd blijft investeren in haar toekomst.

Dank u wel.

Algemene Beschouwingen VVD Oldambt – Kadernota 2027

Allereerst dank aan het college en de ambtelijke organisatie voor de voorliggende stukken en alle inzet die daarvoor is geleverd.

De financiële vooruitzichten zijn pittig. Juist daarom vraagt deze kadernota om realisme, verantwoordelijkheid en duidelijke keuzes.

Vorig jaar sprak ik namens de VVD over dienstbaarheid: een gemeente die niet uitgaat van regels en systemen, maar van inwoners en ondernemers. Een gemeente die luistert, zichtbaar is en doet wat zij belooft. Die boodschap is nog steeds actueel.

Gebiedsgericht werken biedt daarvoor een mooie kans. Als gemeente moeten we zichtbaar zijn in onze dorpen en wijken en aansluiten bij wat daar leeft. Daarnaast biedt **Nij Begun** Oldambt een unieke kans. Natuurlijk staan onze financiën onder druk, maar juist daarom moeten we de mogelijkheden die Nij Begun biedt slim en creatief inzetten. Door investeringen met elkaar te verbinden kunnen win-winsituaties ontstaan: sterkere dorpen, meer leefbaarheid, een aantrekkelijker ondernemersklimaat en een veiligere openbare ruimte.

Voor de VVD is dit hét moment om het negatieve sentiment om te buigen naar een positieve ambitie voor Oldambt. Dat vraagt ook iets van ons als gemeenteraad.

Als coalitie hebben wij afgesproken de komende periode gezamenlijk met de gemeenteraad richting te geven aan de begroting. Voor de VVD zijn daarbij drie uitgangspunten met topprioriteit leidend:

Veiligheid voor onze inwoners.

Gezonde gemeentelijke financiën.

En een sterke economie.

Die drie versterken elkaar. Veiligheid als belangrijkste voorwaarde voor vrijheid. Een sterke economie die zorgt voor behoud van en nieuwe banen, levendige winkelgebieden en gezonde verenigingen. En alleen met gezonde financiën kunnen we ook in de toekomst blijven investeren.

Voorzitter,

Voor de VVD is veiligheid één van de belangrijkste kerntaken van de overheid. Zonder veiligheid geen vrijheid. Zonder veiligheid geen leefbare buurten. Zonder veiligheid geen vertrouwen.

Wij zijn dan ook content dat veiligheid zo nadrukkelijk is opgenomen in het coalitieakkoord. Dat betekent investeren in de aanpak van ondermijnende criminaliteit, woonoverlast, cybercriminaliteit en geweld, maar ook in zichtbare handhaving in onze dorpen en wijken.

Veiligheid is echter meer dan handhaving alleen.

De VVD gelooft ook in preventie. Jongeren moeten perspectief hebben. Sport, cultuur, onderwijs, ondernemers, verenigingen en jongerenwerk zorgen ervoor dat mensen meedoen en verbonden blijven met hun omgeving. Daarmee voorkomen we problemen voordat ze ontstaan.

Voor de VVD is dat óók sociaal beleid. Niet door mensen afhankelijk te maken, maar door hen kansen te geven om te werken, te ondernemen, te sporten, cultuur te beleven en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen toekomst. Een sterke economie is wat ons betreft de beste sociale basis die een gemeente kan hebben.

Voorzitter,

Dat investeren in veiligheid werkt, zien we terug in de uitvoering van de door de VVD ingediende motie voor een veilige en gastvrije binnenstad van Winschoten. Uit de raadsbrief blijkt dat extra handhaving heeft geleid tot minder overlast en dat deze aanpak wordt voortgezet. Dat bevestigt wat de VVD al langer zegt: regels hebben alleen waarde als ze ook worden gehandhaafd.

Juist daarom verwachten wij dat het college bij de begroting met een structureel en financieel verantwoord voorstel komt om de veiligheidsambities uit het coalitieakkoord waar te maken.

Voor de VVD betekent dat een structurele uitbreiding met **vier extra boa's**, versterking van de **juridische capaciteit** en voldoende middelen om de veiligheid in de volle breedte verder te versterken. Dat vraagt om keuzes. Maar juist in financieel moeilijke tijden moeten we investeren in onze kerntaken. Structurele ambities vragen om structurele dekking. Ook daarin zal de VVD verantwoordelijkheid nemen.

De VVD denkt de komende periode graag constructief mee over de keuzes die voor ons liggen. Daarbij blijven onze drie uitgangspunten steeds hetzelfde:

Veiligheid voor onze inwoners. Gezonde gemeentelijke financiën. En een sterke economie waarin mensen kunnen werken, ondernemen, sporten, cultuur beleven en volwaardig mee kunnen doen.

Dat is voor ons de basis van een sterk Oldambt. Een gemeente waar mensen zich veilig voelen, kansen krijgen en met vertrouwen naar de toekomst kijken.

Dank u wel.

Algemene Beschouwingen 2026

PVV-fractie Oldambt

Voorzitter,

"Vandaag spreken wij over de financiële toekomst van onze gemeente. Maar uiteindelijk gaat het vandaag over iets dat nog belangrijker is: het vertrouwen van onze inwoners."

Want laten we eerlijk zijn. Dat vertrouwen heeft de afgelopen jaren een flinke deuk opgelopen. Dat bleek ook uit de gemeenteraadsverkiezingen. De opkomst was opnieuw veel te laag. Dat betekent dat veel inwoners niet meer geloven dat hun stem nog verschil maakt.

Dat moeten wij ons als gemeenteraad allemaal aantrekken.

Tegelijkertijd heeft een grote groep inwoners juist wél een duidelijk signaal afgegeven.

De PVV is gegroeid van één naar drie zetels. Een verdrievoudiging van het vertrouwen dat inwoners ons hebben gegeven. Daar zijn wij trots op en dankbaar voor.

Persoonlijk ben ik vereerd dat ik van alle kandidaten in deze gemeente de meeste voorkeurstemmen heb mogen ontvangen. Dat zie ik niet als een persoonlijke overwinning, maar als een grote verantwoordelijkheid.

Een verantwoordelijkheid om op te komen voor de inwoners van Oldambt. Voor de mensen die iedere dag hard werken, belasting betalen en verwachten dat hun gemeente er in de eerste plaats voor hén is.

Voorzitter,

Wij zijn misschien niet de grootste partij in deze raad, maar de verkiezingsuitslag laat wel zien dat steeds meer inwoners zich herkennen in het geluid van de PVV Oldambt. Dat geluid verdient het om serieus genomen te worden.

Wij zullen daarom constructief meedenken met deze coalitie wanneer voorstellen goed zijn voor onze inwoners. Maar wanneer wij vinden dat de verkeerde keuzes worden gemaakt, zullen wij ons ook laten horen. Dat zijn wij verplicht aan de inwoners die ons hun vertrouwen hebben gegeven.

Voorzitter,

De bestuursrapportage laat zien dat onze gemeente financieel steeds verder onder druk komt te staan.

Een verwacht tekort van ruim **5,4 miljoen euro** is geen klein incident meer. Gelukkig kunnen we dat dit jaar nog opvangen uit de algemene reserve, maar reserves zijn geen bodemloze put.

Op een gegeven moment is het geld op.

Daarom moeten wij nu de discussie voeren over de keuzes die wij maken.

De grootste tegenvaller is opnieuw de jeugdzorg, bijna **3 miljoen euro** extra.

Laat er geen misverstand over bestaan: de PVV vindt goede jeugdzorg ontzettend belangrijk. Kinderen en gezinnen die hulp nodig hebben, moeten die hulp ook krijgen. Daar mag nooit op worden bezuinigd. Maar we moeten wel kritisch durven kijken naar de manier waarop de jeugdzorg is georganiseerd. Kunnen we dezelfde goede zorg slimmer organiseren, zodat de kwaliteit behouden blijft maar de kosten beheersbaar worden?

De kosten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen nemen opnieuw toe.

Daarnaast kost de uitbreiding van de ambtelijke organisatie bijna **één miljoen euro**.

Juist in financieel moeilijke tijden moet je prioriteiten stellen.

De PVV vindt dat iedere euro die wij uitgeven uiteindelijk ten goede moet komen aan onze eigen inwoners.

Wij investeren liever in veilige buurten, goed onderhouden wegen, sportverenigingen, woningbouw, leefbare dorpen en goede voorzieningen dan in steeds verder oplopende structurele lasten.

Voorzitter,

Veiligheid blijft voor de PVV één van de belangrijkste onderwerpen.

Iedere inwoner moet zich veilig voelen in zijn eigen straat, wijk en dorp.

Overlast moet worden aangepakt.

Vernielingen mogen niet normaal worden gevonden.

Boa's en politie moeten zichtbaar aanwezig zijn.

Want veiligheid is geen luxe. Veiligheid is een basisvoorwaarde.

Ook de woningmarkt blijft een groot probleem.

Onze jongeren wachten jarenlang op een betaalbare woning.

Starters kunnen nauwelijks terecht.

Mensen die willen doorstromen lopen vast.

Daarom blijft voor de PVV één uitgangspunt overeind:

Onze eigen inwoners eerst.

Wie hier woont, werkt en bijdraagt aan onze samenleving moet ook als eerste kans maken op een woning.

Voorzitter,

Wij kunnen ook niet om het onderwerp asiel en opvang heen.

De inwoners van Oldambt hebben jarenlang de gevolgen gedragen van de opvangproblematiek rondom Ter Apel.

Onze inwoners hebben de overlast ervaren.

Kinderen konden soms niet sporten omdat sporthallen werden gebruikt voor noodopvang.

En terwijl wij als gemeente graag meer toeristen en vakantiegangers naar Oldambt willen trekken, zien we tegelijkertijd dat hotels langdurig worden/werden gebruikt voor opvang. Dat vinden wij een opmerkelijke tegenstelling.

Daarnaast lezen wij in de bestuursrapportage dat de kosten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen met **870.000 euro** toenemen.

Voorzitter, veel Oekraïners hebben inmiddels werk gevonden en leveren een bijdrage aan onze samenleving.

"Juist daarom vinden wij het belangrijk om goed inzicht te krijgen in deze forse kostenstijging."

Daarom hebben wij een vraag aan de wethouder.

Kan de wethouder uitleggen waar deze extra kosten van bijna **870.000 euro** precies uit bestaan?

Welke uitgaven liggen hieraan ten grondslag en waarom stijgen deze kosten zo fors?

Daarnaast beschikt de gemeente nog over een reserve van ongeveer **vijf miljoen euro**, opgebouwd uit middelen die beschikbaar waren voor de opvang van asielzoekers.

Het college wil dit bedrag reserveren voor het geval er in de toekomst opnieuw extra asielopvang nodig zou zijn.

De PVV begrijpt die keuze niet.

Deze gemeenteraad heeft immers afgesproken dat Oldambt de komende jaren geen extra asielopvang wil realiseren, tenzij het Rijk ons daar wettelijk toe verplicht.

Waarom houden we dan vijf miljoen euro achter de hand voor een situatie waarvan we juist hebben uitgesproken dat we die niet willen?

Volgens de PVV kan dat geld veel beter worden ingezet voor onze eigen inwoners.

Investeer het in onze dorpen.

Investeer het in sportverenigingen.

Investeer het in veiligheid.

Investeer het in woningbouw.

Investeer het in leefbaarheid.

Want de inwoners van Oldambt hebben jarenlang de gevolgen van de opvangproblematiek gedragen. Zij verdienen het dat dit geld nu ten goede komt aan henzelf.

Voorzitter,

Ook onze ondernemers verdienen aandacht.

Zij zorgen voor werkgelegenheid.

Zij houden onze winkelcentra en dorpen levendig.

Zij investeren in onze gemeenschap.

De gemeente moet hen ondersteunen: Niet door steeds nieuwe regel op te leggen, maar door mee te denken en ruimte te geven.

Een sterke lokale economie betekent uiteindelijk ook meer kansen voor onze inwoners.

Voorzitter,

ONDANKS onze kritische houding willen wij ook vooruitkijken.

Wij zien goede plannen op het gebied van sport, onderwijs en verduurzaming.

Wanneer investeringen daadwerkelijk bijdragen aan een sterker, gezonder en toekomstbestendig Oldambt, zullen wij daar serieus en positief naar kijken.

Maar wij blijven steeds dezelfde vraag stellen:

Wat merkt de inwoner hiervan?

Want uiteindelijk draait politiek niet om rapporten, begrotingen of beleidsstukken.

Het draait om de inwoners.

Om de mensen die iedere ochtend vroeg opstaan om naar hun werk te gaan.

Om ouderen die een veilige oude dag willen.

Om jongeren die een woning zoeken.

Om ondernemers die kansen willen krijgen.

Om gezinnen die prettig willen wonen in hun eigen dorp.

Voorzitter,

De verkiezingsuitslag heeft laten zien dat steeds meer inwoners verwachten dat de politiek weer naast hen gaat staan.

Dat vertrouwen zullen wij niet beschamen.

De PVV blijft zich inzetten voor een veilig, leefbaar en betaalbaar Oldambt.

Een gemeente die keuzes durft te maken.

Een gemeente die begint bij haar eigen inwoners.

Oldambt eerst. Onze inwoners eerst.

Dank u wel.

Algemene Beschouwing VCP – Kadernota 2026-2030

**“D'r bin mensen in joen leevm,
Je hebm ze altied om joe tou.
Het is as de lucht die je inoadem.”**

Voorzitter,

Vandaag bespreken wij de kadernota van de gemeente Oldambt, het kompas waarmee wij koers zetten richting 2030.

Er ligt een nieuw coalitieakkoord: *“Sterke basis, samen vooruit.”* Ambities op het gebied van woningbouw, armoedebestrijding en economische ontwikkeling. Doelen waarin de VCP zich kan vinden.

Maar een kompas werkt alleen als de kaart klopt met de werkelijkheid.

En die werkelijkheid is dat veel inwoners nog steeds te maken hebben met schimmelwoningen, bestaansonzekerheid en een zorgsysteem dat onder druk staat. Problemen die **vandaag** spelen en niet morgen.

Het college stelt dat we er financieel in 2026 en 2027 redelijk voorstaan. Het ravijnjaar is doorgeschoven naar 2028. Dat geeft tijdelijk lucht, maar mag geen valse rust creëren.

Want de vraag blijft: hoe gaan wij als raad/ gemeente, onze ambities vanaf 2028 betalen?

De VCP stelt daarom een eenvoudige vraag:

Wat als NIJ BEGUN er niet was geweest?

Zouden dezelfde plannen dan ook op tafel hebben gelegen? Of waren er dan scherpere keuzes gemaakt?

Juist daarom moeten wij zorgvuldig omgaan met deze middelen. Ze zijn bedoeld voor herstel, perspectief en brede welvaart voor onze inwoners. Niet om structurele financiële problemen weg te poetsen.

Voorzitter,

Wij zien positieve resultaten. De isolatieaanpak en Oldambt Verwarmt zijn daarvan voorbeelden.

Maar tegelijkertijd moeten wij ervoor waken dat deze miljoenen niet uitgroeien tot een speelbal van kroon benoemde bestuurders, adviseurs en ambtelijke systemen.

Laten we helder zijn: het geld is van en voor de inwoners van Groningen. Democratische controle door de raad is daarbij essentieel.

Een wijs iemand zei ooit:

“As je ain gulden hebb’n, den kin je nait veur ain gulden en ‘n stuiver oetgev’m.”

Wie meer uitgeeft dan hij heeft, komt uiteindelijk tekort.

Daarom moeten wij voorkomen dat tijdelijke middelen worden ingezet voor structurele verplichtingen. Want als de subsidie stopt, blijven de kosten vaak bestaan.

Voorzitter,

Op 19 juni waren wij aanwezig bij een bijeenkomst met de Commissaris van de Koning. Daar spraken voorafgaande de lunch, organisaties als Humanitas, SchuldHulpMaatje, HIP Helpt, het Leger des Heils, de Maxima Kledingbank en meerdere organisaties, over hun dagelijkse inzet voor onze inwoners.

Met bewondering luisterden wij naar hun werk. Maar vooral werden wij geraakt door de verhalen achter de hulpvragen.

Verhalen van mensen die vastlopen door schulden, armoede en onzekerheid.

Dat onderstreept voor de VCP waarom een stevige aanpak van armoedebestrijding noodzakelijk blijft.

Te veel inwoners van Oldambt kijken dagelijks door een bril van armoede. Te vaak moeten ouders tegen hun kinderen zeggen: *“Nee, dat kan nu niet.”*

Dat mogen wij nooit normaal gaan vinden.

Omarm daarom de inwoners die het moeilijk hebben. Luister naar hun verhalen en investeer in structurele oplossingen die mensen weer perspectief geven.

Voorzitter, de VCP sluit af met drie vragen aan het college:

- Kan het college garanderen dat NIJ BEGUN-gelden uitsluitend worden ingezet waarvoor zij bedoeld zijn?
- Hoe voorkomt het college dat grote projecten ten koste gaan van de reguliere dienstverlening?
- En welke keuzes maakt het college binnen het sociaal domein wanneer de financiële druk vanaf 2028 verder toeneemt?

Alleen met financiële discipline, realiteitszin en oog voor de menselijke maat bouwen wij aan een werkelijk sterke basis voor de toekomst van Oldambt.

Niet voor enkelen

Maar voor iedereen

Want geld is een middel

Onze inwoners zijn het doel

En voor hen vragen wij hier onze verantwoordelijkheid

Voorzitter,

Recent keken we met de jaarstukken naar het resultaat van 2025. Met de kadernota kijken we vooruit. En net als bij het weer van de afgelopen tijd kan het gek lopen, van stormen tot zonneschijn.

In 2025 hadden we financieel volop zon. Er bleef grofweg 10 miljoen euro over. Richting 2026 zijn de eerste donkere wolken al zichtbaar, met een tekort van ongeveer 5,5 miljoen euro.

Die omslag vraagt om realisme, hard werken en duidelijke keuzes. De financiële onzekerheid rond het gemeentefonds, de kosten van externe inhuur en de opgaven binnen de jeugdzorg vragen om een zorgvuldige aanpak. De gaten in de begroting moeten daarbij op korte termijn worden gedicht.

Juist nu is het aan raad en college om vooruit te kijken, voorbereid te zijn en keuzes te maken die ook de komende jaren positief en uitlegbaar zijn.

Voor CDA Oldambt betekent goed bestuur dat we verder kijken dan alleen wat wenselijk is. We hebben voldoende capaciteit nodig om plannen uit te voeren en kansen vanuit Den Haag, de provincie en Nij Begun goed te benutten. Dat moeten we in Oost Groningen samen doen. Zo werken we aan sterke dorpen en wijken, goede voorzieningen, bereikbaarheid en een prettige leefomgeving.

Het weer hebben we niet altijd zelf in de hand. Onweer en donkere wolken horen erbij. Wel kunnen we ons voorbereiden, weten waar de kwetsbaarheden liggen en samen handelen wanneer het weer omslaat.

Dat geldt bijvoorbeeld voor de jeugdzorg. Daar zagen en zien we donkere wolken. De kosten lopen op en de druk op gezinnen, jongeren en hulpverlening blijft groot. Tegelijkertijd is dit niet zo veranderlijk als het weer. Als we beter zicht hebben op de ontwikkeling van de kosten, eerder kunnen bijsturen en scherpere afspraken maken over passende hulp, kunnen we veel invloed uitoefenen. Dan voorkomen we dat een dreigende bui uitgroeit tot onweer.

Ook bij personele zaken willen we onze organisatie verder versterken. Externe inzet kan nodig zijn, maar we willen blijven bouwen aan voldoende eigen kennis, continuïteit en uitvoeringskracht. Zo kunnen plannen beter worden vertaald naar resultaat voor inwoners.

Wanneer middelen beschikbaar zijn, willen we dat deze zoveel mogelijk bijdragen aan zichtbare verbeteringen voor inwoners van Oldambt. Een mooi voorbeeld hiervan staat in het coalitieakkoord: de waardering van mantelzorgers een zichtbaar teken van waardering voor inwoners die iedere dag klaarstaan voor een ander.

Voorzitter, de komende tijd vraagt om nuchterheid, verantwoordelijkheid en vertrouwen. We moeten de financiële tekorten serieus nemen, realistische en betaalbare keuzes maken en blijven investeren in wat inwoners merken.

We moeten niet alleen een paraplu openen tegen de regen, maar ook op zoek gaan naar de zon.
Zoals Ede Staal zong:

“t Het nog nooit, nog nooit zo donker west, of 't wer altied wel weer licht.”

Dank u wel.

Algemene Beschouwing

Voorzitter,

Bij het lezen van deze kadernota zien wij een gemeente met ambities. Ambities op het gebied van wonen, leefbaarheid, zorg en economische ontwikkeling. Dit ondersteunen wij. Tegelijkertijd wordt het de komende jaren financieel uitdagend.

De stijgende kosten van de jeugdzorg blijven een belangrijk aandachtspunt. De Partij vóór het Noorden is positief over de koers die het college heeft ingezet. Het versterken van de pedagogische basis, investeren in preventie en vroegsignalering, hulp dichtbij huis organiseren en de samenwerking tussen onderwijs, welzijn en zorg verbeteren zijn volgens ons de juiste keuzes.

Wij realiseren ons dat deze aanpak tijd nodig heeft voordat de resultaten zichtbaar worden. Daarom vinden wij dat deze koers de ruimte moet krijgen om zich te bewijzen. Wel vinden wij het belangrijk dat de effecten goed worden gevolgd en inzichtelijk worden gemaakt, zodat duidelijk wordt dat kinderen en gezinnen beter worden ondersteund én de kosten op termijn beheersbaar blijven.

Tijdens de behandeling van de Jaarrekening hebben wij het college al gewezen op de werkwijze van het JeugdExpertise Punt in Veendam. Wij zien uit naar de uitkomsten van die verkenning en hopen dat goede voorbeelden ook in Oldambt kunnen worden toegepast.

Voorzitter,

Ook op het gebied van wonen onderschrijven wij de ambities van het college. Er moeten meer, en vooral betaalbare, woningen komen. Tegelijkertijd vormt de energiecongestie en de onzekerheid over de uitbreiding van het elektriciteitsnet in Oostwold en omgeving een serieus risico. Woningen bouwen zonder zekerheid over een stroomaansluiting is geen toekomstbestendig beleid. Daarom verwachten wij dat het college, samen met de betrokken partijen, alles op alles zet om deze knelpunten op te lossen.

De partij voor het noorden staat positief tegenover de ambitie om het water terug te brengen in Winschoten.

Echter investeren is één ding; de structurele kosten voor onderhoud, baggerwerk, bruggen, oevers en veiligheid blijven ook daarna bestaan. Kan het college inzicht geven in deze toekomstige beheer- en onderhoudskosten en aangeven hoe deze structureel worden gedekt? Projecten die met incidentele middelen uit Nij Begun of het Nationaal Programma Groningen worden gerealiseerd, mogen de gemeente later niet opzadelen met structurele lasten waarvoor geen dekking is.

Voorzitter,

Oldambt heeft te maken met gestapelde mijnbouw. Inwoners kunnen schade ondervinden van zowel gas- als zoutwinning en dreigen daarbij van het ene loket naar het andere te worden gestuurd. De Partij vóór het Noorden vindt dit onacceptabel.

Inwoners mogen niet de dupe worden van ingewikkelde regels en verschillende verantwoordelijke instanties. Is het college bereid zich, samen met andere gemeenten, bij het Rijk hard te maken voor één onafhankelijk loket voor schademeldingen bij gestapelde mijnbouw?

Voorzitter,

Een betrouwbare gemeente laat zich niet alleen zien in nieuwe plannen, maar vooral in de uitvoering van eerder gemaakte afspraken. In Midwolda en Nieuwolda wachten inwoners nog altijd op de doortrekking van de Oudlandseweg naar de Gereweg. Ook verkeersmaatregelen aan de Scheemdermeersterweg in Scheemda laten nog altijd op zich wachten.

Als plannen steeds opnieuw worden uitgesteld, tast dat het vertrouwen in de overheid aan. Daarom vragen wij het college niet alleen nieuwe ambities te formuleren, maar ook zichtbaar werk te maken van de afspraken die al zijn gemaakt.

Voorzitter,

Dat brengt ons bij de communicatie met onze inwoners. In het coalitieakkoord staat terecht dat hier veel waarde aan wordt gehecht en dat onderzocht wordt hoe inwoners het liefst geïnformeerd willen worden. Dat steunen wij van harte.

Vertrouwen in de gemeente en de politiek begint namelijk met goede communicatie. Inwoners moeten niet achteraf horen wat er is besloten, maar tijdig, duidelijk en eerlijk worden meegenomen in de keuzes die worden gemaakt en de redenen daarachter.

Bij de installatie van dit college hebben wij al gevraagd om de raad vooraf te betrekken bij de opzet van dit onderzoek. Daarom horen wij vandaag graag van het college wanneer de raad dit onderzoek tegemoet kan zien en of de raad ook invloed krijgt op de manier waarop het onderzoek wordt vormgegeven.

Tot slot voorzitter,

Voor de Partij vóór het Noorden is een betrouwbare gemeente van groot belang. Een gemeente die verstandig omgaat met gemeenschapsgeld. Die investeert in de toekomst, maar ook eerlijk kijkt naar de structurele gevolgen van haar keuzes. Want uiteindelijk wordt vertrouwen niet opgebouwd met mooie woorden, maar met zichtbaar resultaat en het nakomen van afspraken.

Dank u voorzitter.

Algemene Beschouwingen Kadernota 2027–2030

Voorzitter,

De oprichter van mijn partij, Jan Marijnissen, zei ooit: *“Zorg is geen sector, zorg is geen markt. Zorg is beschaving.”*

En juist die beschaving, voorzitter, ligt nu op tafel van deze raad wanneer we praten over de Kadernota en daarnaast ook de Meicirculaire die we gisteren ontvingen. Er lijkt tijdelijke financiële ademruimte. Maar na verwerking van de Meicirculaire kijken we in 2028 en 2029 nog altijd aan tegen gaten in de begroting van ruim 6 en 7 miljoen euro. Ondertussen zal voor onze inwoners de druk op de basisvoorzieningen steeds meer voelbaar worden.

Voor de SP is de Kadernota een richtinggevend document dat laat zien waar we als Oldambt écht voor staan. Kiezen we voor de markt, of kiezen we voor onze mensen? Wat de SP betreft is het antwoord helder: bezuinigen op de basiszorg voor onze kwetsbare inwoners is voor ons volstrekt onbespreekbaar.

Kijk naar de huishoudelijke hulp. Dit is voor ons een onvoorwaardelijk recht. Den Haag heeft met het onzalige abonnementstarief uit 2019 de kosten laten exploderen. Vermogende huishoudens stuurden massaal hun particuliere, zo mooi geheten, *interieurverzorgster* de laan uit om een gesubsidieerde hulp via de gemeente te claimen. *Dát* betekende dat de samenleving mocht opdraaien voor de rekening van mensen met een dikke portemonnee. Nu wil datzelfde Den Haag de huishoudelijke hulp vanaf 2029 uit de Wmo slopen. De SP zegt: de Haagse systeemfouten van gisteren mogen we vandaag nooit afwentelen op de minima en de ouderen in Oldambt die écht niet zonder hulp kunnen!

De vraag is natuurlijk: hoe gaan we dit betalen? Het antwoord van de SP ligt er al vanaf het coalitieakkoord. Stop de geldverspilling aan externe consultants en dure adviesbureaus. Haal dat geld daar weg en investeer het preventief in onze buurthuizen. Zorg dat onze ouderen elkaar daar kunnen vinden, naar elkaar omkijken en een stevig sociaal netwerk opbouwen. Dáár voorkom je eenzaamheid en zwaardere zorgvragen mee. *Dát* is pas duurzaam investeren in de samenleving!

En voor de SP betekent investeren in preventie géén stiekeme bezuiniging, maar welzijnswinst voor de mensen. Toch zal de vraag naar huishoudelijke ondersteuning altijd blijven bestaan, en wat de SP betreft blijft die voorziening dan ook onvoorwaardelijk overeind. Misschien kan het efficiënter; een robotstofzuiger belast nauwelijks het menselijk lichaam en doet wat hij moet doen, waardoor er tijd vrijkomt voor extra taken. Maar zo'n apparaat vervangt natuurlijk nooit het menselijk contact en de zorgzaamheid. In de zorg blijven mensen van vlees en bloed de onmisbare basis. Het zal dan ook geen verrassing zijn dat wij mede indiener zijn van de motie van de VCP.

De omslag van 'achteraf pleisters plakken' naar 'aan de voorkant investeren' zónder de basiszorg af te breken, die moeten we in het héle sociaal domein durven maken. In onze gemeente kennen we het Regenboogmodel. We hebben met succes pilots gedraaid zoals SoWieSo, waarmee we lichte zorg laagdrempelig en zonder indicatie in de sociale basis hebben weggezet. We zien dat het werkt. Maar de angst voor onbeheersbare kosten regeert nog altijd in de zwaardere jeugdzorg.

Laten we die regenboogfilosofie dan ook verder doortrekken voorzitter, net zoals onze burens in Veendam hebben gedaan. Zij gaven het goede voorbeeld: ze gooiden de doorgeschoten marktwerking simpelweg overboord, saneerden het aantal aanbieders en pakten de regie terug naar de gemeente. Met hun *Jeugd Expertise Punt* creëerden ze één centrale, laagdrempelige toegangspoort in de wijk. De wachtlijsten zijn daar verdwenen, de zwaardere zorguitval is gedaald   n ze hebben geld bespaard; puur door te investeren in vaste, betrouwbare professionals.

Bovendien blijkt uit de cijfers dat we geld overhouden op de openbare verlichting. De SP wil dat we die winst direct teruggeven aan de buurt om donkere, sociaal onveilige plekken aan te pakken. Ook op het openbaar groen blijft geld liggen omdat plannen voor biodiversiteit zijn vertraagd. Laten we niet wachten, maar geef dit budget direct aan buurtinitiatieven om hun eigen straat te vergroenen.

Nu we het toch over het groen hebben voorzitter. De bewonersgroep van Het Wold in Blauwestad stuurde ons een brandbrief over de ingrijpende plannen van het Projectbureau. Plannen die de natuur en het woongenot verstoren.

Hun inspreekrecht werd geweigerd wegens 'non-urgentie', maar voor hen is de situatie w l urgent. De overheid hoort immers een betrouwbare partner te zijn die zich aan haar eigen afspraken houdt. Wij willen hierop dan ook een directe, inhoudelijke reactie van het college: hoe gaan we zorgen dat deze burgers w l fatsoenlijk worden gehoord?

En voorzitter, daarmee kijken we meteen naar hoe we communiceren met onze inwoners, dan kan dat vaak een stuk laagdrempeliger. Onze burens in Midden-Groningen starten een eigen WhatsApp-kanaal om inwoners direct, snel en zonder drempels te informeren over wat er speelt in de gemeente. Gemeentelijke informatie rechtstreeks op de telefoon. De SP roept het college op om dit goede voorbeeld te volgen. Laten we de communicatie in Oldambt ook zo dicht bij onze mensen brengen.

Laten we niet angstvallig wachten op het Haagse ravijn, maar kiezen voor onze inwoners. Want voorzitter, menselijke waardigheid kent geen ravijn.

Dank u wel.

Algemene Beschouwingen D66 1-7-26

Voorzitter, onze gemeente verdient een politiek die ambitieus is: niet alleen het minimaal nodige doen om weer een dag, een week of een maand vooruit te kunnen maar durven kiezen voor structurele verandering waar onze inwoners jaren en soms decennia profijt van hebben.

De ene keer doe je dat door grote besluiten te nemen: denk bijvoorbeeld aan het bouwen van een nieuwe woonwijk of een nieuw sport- en onderwijscomplex.

Soms kun je echter met een paar kleine stapjes, op lange termijn al een groot verschil maken. Mijn fractie gaat vandaag voorstellen een paar van die kleine stapjes te gaan nemen.

—

Voorzitter, allereerst de vrijetijdseconomie. Voor D66 een belangrijk onderwerp, maar wel typisch zo eentje van de lange adem. Een toeristische trekpleister word je namelijk niet van de ene op de andere dag. We zijn blij dat de coalitie onze ambitie deelt om er de komende jaren echt op in te zetten van Oldambt zo'n trekpleister te maken.

De kunst- en cultuursector is een belangrijke pijler van de vrijetijdseconomie en zal hierin een grote rol moeten spelen. Het is daarom belangrijk om alle kansen te benutten die er zijn om deze sector te helpen groeien en te verbeteren. Dat kan wat D66 betreft het beste met de kennis en kunde van makers uit de sector zelf. Daarom dient mijn fractie de volgende motie in:

Verzoekt het college om:

- **Te onderzoeken of en hoe de gemeente Oldambt de samenwerking aan kan gaan met de Kunstraad om de Oldambtster kunst- en cultuursector te versterken;**
- **Uiterlijk in Q1 2027 de bevindingen te rapporteren aan de Raad;**

De Kunstraad voert voor de provincie al opdrachten uit die betrekking hebben op onze gemeente, laten we kijken of ze ook iets voor onze gemeente kunnen betekenen.

Na de zomer gaat de Kunstraad met de “Groninger cultuurkaart”, alle kunst- en cultuurinitiatieven in onze provincie in kaart brengen. Ze komen dus sowieso bij het college op de lijn, een perfecte kans om te kijken of er kansen liggen voor samenwerking.

—

Voorzitter, over de cultuursector gesproken: Nederland is in 2033 weer aan de beurt om een Culturele Hoofdstad van Europa te leveren.

De gemeente Groningen is zich van plan te kandideren, maar onderstreept daarbij nadrukkelijk het bod als een kans te zien voor Stad én Ommeland.

Onze Graanrepubliek is een unieke cultuurhistorische regio en een waardevolle toevoeging aan het Groningse bod, terwijl de mede-organisatie van dit evenement juist

een grote boost zou betekenen voor onze cultuursector, onze ondernemers en onze vrijetijdseconomie.

Daarom dienen we samen met de ChristenUnie de volgende motie in:

Spreekt uit dat:

- **Vanwege de rijke cultuurhistorie en de kansen voor de vrijetijdseconomie Oldambt onderdeel moet worden van het Groningse bod voor Culturele Hoofdstad 2033;**

Verzoekt het college om:

- **De intentie om als Oldambt een rol te spelen bij het Groningse bod voor Culturele Hoofdstad 2033 tijdig te communiceren naar de gemeente Groningen, de provincie Groningen en andere relevante instanties;**
- **Eventuele financiële consequenties voor een deelname aan het bidbook, dan wel eventuele financiële consequenties voor het (mede-)organiseren van Culturele Hoofdstad 2033, tijdig voor te leggen ter besluitvorming aan de Raad;**

Voorzitter, dit is een unieke kans om als Oldambt medeorganisator van een evenement van continentale schaal te zijn. De Graanrepubliek is een prachtige regio die het verdient om gezien te worden. Hoe mooi zou het zijn als heel Europa zou kunnen ontdekken, wat wij al zo goed weten.

—

Voorzitter, ter afsluiting:

2033 klinkt nog ver weg , maar het is alweer over 7 jaar. Ik ben in 2026 het jongste raadslid, maar die van 2056 is nog niet eens geboren.

Ik zei het al: een ambitieuze politiek moet vooruit durven kijken, denken in decennia. Nu denken we nog te vaak slechts 4, soms 8 jaar vooruit. Een enkele uitzondering daargelaten.

Maar het beleid dat we maken heeft ook gevolgen over 20 of 30 jaar. De mensen die dan de gevolgen ondervinden kunnen nu niet klagen: ze zijn te jong of nog niet eens geboren. Maar dat ontslaat ons niet van verantwoordelijkheid. Daarom dient mijn fractie de volgende motie in:

Verzoekt het college om:

- **Bij nieuwe beleidsstukken een “Toekomstparagraaf” toe te voegen waarin staat wat het effect is van het beleid op toekomstige generaties (15 tot 30 jaar vooruit);**
- **Hierbij aandacht te geven aan onderwerpen zoals duurzaamheid, leefbaarheid en financiën op de lange termijn;**
- **Dit nieuwe onderdeel op te nemen in de P&C-cyclus;**

Als laatste voorzitter, roep ik het college op om bij de beoordeling van de moties vooral te kijken hoe het wél kan. Dankuwel.

Bespreking Kadernota - Algemene beschouwingen

Woensdag 1 juli 2026

'Aan de juiste knoppen draaien' – Algemene beschouwing ChristenUnie Oldambt

'Eerst wat moet, daarna wat leuk is.' Mijn jongens thuis hebben mij dit vaker horen zeggen dan hen lief is. Het is juist belangrijk om op bepaalde momenten te kiezen voor wat je wilt, in plaats van alles wat moet.

Toch lees ik in de Kadernota – ook tussen de regels door - dat er weinig ruimte is voor onze ambities. Er ligt een grote financiële opgave en weinig ruimte voor extra investeringen.

Voor nu geven de financiën nog lucht in de begroting. Na 2027 lopen de tekorten flink op.

Het college kiest voor een beleidsarme Kadernota en start in de tweede helft van 2026 samen met de raad een proces om tot ombuigingen en een sluitende begroting 2028 te komen. Samen alles op een rij zetten en keuzes maken.

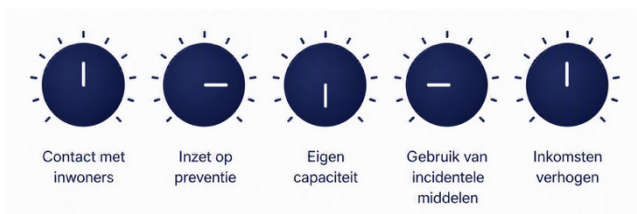
Eén wettelijke taak wil ik benoemen: de uitvoeringsagenda Woonzorgvisie 2026-2030. Vanaf vandaag treedt de Wet versterking regie volkshuisvesting in werking. Binnen een jaar moeten we als gemeente Oldambt aan de eisen voldoen. In de besluitenlijst van de collegevergadering van 23 juni zag ik het besluit om de gemeente Groningen als penvoerder te mandateren voor de opdracht aan een extern bureau, om te komen tot Fair Share-afspraken, een provinciale urgentieregeling en het organiseren van de beoordeling van urgentieaanvragen.

Vraag aan de wethouder

Welk extern bureau gaat deze opdracht uitvoeren? Welke samenwerkingspartners haken aan op dit proces?

Richting geven en scherpe keuzes maken

Voor een leefbaar Oldambt draait ChristenUnie Oldambt graag aan deze vijf knoppen:

1. Contact met onze inwoners

Het Oldambster Perspectief zet de inwoner op één. Daarvoor is effectieve en efficiënte dienstverlening nodig. Laten we daarop blijven inzetten.

Het opstellen van wijk- en dorpsagenda's geeft ruimte aan lokale betrokkenheid. Ook kiezen we voor het structureel maken van het Programma Gebiedsgericht Werken en Participatie. Gebruik maken van de ervaringsdeskundigheid van onze inwoners kan alleen als je contact met ze hebt: ga naar ze toe, praat met ze, hoor wat de behoeften en ideeën zijn. Werk samen aan concrete resultaten.

2. Inzet op preventie

Laten we aan de voorkant regelen wat mogelijk is.

- Voorkom problematische schulden en dak- en thuisloosheid door er vroeg op af te gaan. In samenwerking met STAP Oldambt. De subsidieregeling voor activiteiten rondom armoede- en schuldenproblematiek is sinds 2021 niet meer geïndexeerd. Terwijl de kosten wel stijgen. Dit zet de continuïteit van belangrijke activiteiten van vooral vrijwilligersorganisaties onder druk.

- De inzet van de Wijk-GGZ'er om vroegtijdig signalen op te pakken en passende hulp te organiseren, zodat mensen eerder gezien, gehoord en geholpen worden.
- Jongeren aan Zet: vanaf 2027 vervallen de projectgelden. Jaarlijks komen 20 jongeren in kwetsbare situaties zonder hulp te zitten. Extra begeleiding door de GGZ kost € 1.500,- per jongere, in totaal € 30.000,- per jaar.
- Actieplan jeugdbeleid: een goede pedagogische basis en opgroeien in een kansrijke omgeving is nodig. De ingeslagen weg van preventie laten we niet los.

3. Eigen capaciteit

Het is belangrijk om de balans tussen taken, middelen, ambities en uitvoeringskracht beter in het oog te houden.

4. Gebruik van incidentele middelen

'Incidentele middelen mogen we niet structureel in de begroting verwerken.' Ik blijf het ingewikkeld vinden dat de Nij Begun middelen incidenteel geld is. Verspreid over 30 jaar. Met een einddatum.

De incidentele middelen helpen ons wel om structurele verbeteringen aan te brengen: voor de groeiende vraag naar speelruimtes, om de aanpak van basisvaardigheden te versterken, en om sportverenigingen en ontmoetingsplekken op weg te helpen.

5. Inkomsten verhogen

Voor ons is het verhogen van de OZB een middel voor extra inkomsten, om in te zetten voor onze ambities. Vorige week sprak PRO al over lasten verzwaren en de VVD over inkomsten verhogen.

We zijn benieuwd aan welke knoppen de andere fracties willen draaien.

Algemene beschouwingen 1 juli 2026, Kadernota 2027-2030

Voorzitter,

Dit is de reactie van DURF op de kadernota 2027-2030 voor de gemeente Oldambt.

Aan de ene kant zien wij een gemeente die serieus probeert vooruit te kijken en werkt met meerdere visies en beleidsdocumenten. Dat is goed en noodzakelijk.

Aan de andere kant zien wij ook een nota die vooral een optelsom is van ambities.

Wat ontbreekt, is duidelijke onderbouwing: welke keuzes maken we echt, en waar ligt de prioriteit? Met alle projecten van Nij Begun, waar circa de helft van alle activiteiten in deze kadernota van afhankelijk zijn, lopen we juist een groter risico op versnippering in plaats van dat de focus primair ligt op de doelen die specifiek voor Oldambtsters van cruciaal belang zijn. Hier moet de gemeente scherp op zijn.

In een tijd van financiële druk en grote maatschappelijke opgaven is focus de basis voor succes.

Voorzitter,

De kadernota bevat veel beleidsdoelen, maar te weinig duidelijke keuzes. DURF mist een heldere prioritering:

- wat doen we als eerste;
- wat kan later;
- en waar stoppen we mee.

Zonder die keuzes lopen we het risico dat alles belangrijk is, maar niets echt lukt omdat er te weinig focus is.

Voorzitter,

DURF staat achter het idee van brede welvaart. Leefbaarheid, zorg en sociale samenhang zijn belangrijk voor onze inwoners.

Maar brede welvaart vraagt ook om een sterke economie. In deze kadernota is economische ontwikkeling veel te weinig zichtbaar als aparte en leidende lijn, terwijl werk de basis is voor geluk en welzijn voor Oldambtsters. Ik refereer nog even aan de

themasessie van Ray Geerling van onlangs, waarin hij aangaf dat werk de basis is voor geluk, waarmee groei, zowel economisch als qua welzijn, ook voor kinderen en de generaties erna, meer zeker wordt. Dat is wat DURF wil voor Oldambtsters.

Wij missen dan ook concrete doelen en resultaatafspraken voor:

- werkgelegenheid;
- ondernemersklimaat;
- en de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Zonder een sterke economie blijven sociale ambities kwetsbaar en afhankelijk van tijdelijke middelen. Dat is een onwenselijke realiteit voor de toekomst.

Voorzitter,

Wat ons opvalt is dat er onvoldoende focus is op meetbare resultaten. Veel doelen zijn nu te algemeen waardoor sturen en verantwoording afleggen onvoldoende goed kan. Concrete, meetbare doelen en indicatoren zorgen juist voor meer vertrouwen bij burgers, omdat burgers meer en beter inzicht krijgen in de activiteiten die verricht zijn door de gemeente.

DURF wil dat we meer gaan werken met duidelijke prestatie indicatoren, zoals:

- het aantal woningen dat wordt gebouwd;
- de ontwikkeling van werkgelegenheid;
- armoede en schuldenproblematiek;
- leefbaarheid per dorp en wijk;
- en toegang tot voorzieningen.

Zo kunnen de raad en de burger beter volgen wat beleid daadwerkelijk oplevert, hoe kan worden bijgestuurd of ergens 'de stekker' uit moet worden getrokken.

Voorzitter,

Een van de belangrijkste punten van DURF is hoe wij omgaan met inwoners.

Wij willen dat inwoners niet alleen achteraf worden geïnformeerd, maar vaker tussentijds worden betrokken. Actieve inspraak moet vaker en regelmatig een vast onderdeel worden van beleid.

Wij willen daarom onderzoeken wat juridisch al mogelijk is om inwoners sneller en vaker te raadplegen.

DURF wil samen met de gemeente, onderwijsinstellingen, burgers en andere partners kijken of we zo snel mogelijk een praktische tool kunnen ontwikkelen waarmee Oldambt inwoners makkelijk kan raadplegen over plannen en keuzes. Hiertoe zullen we een motie indienen na het zomerreces.

De stem van inwoners moet directer worden meegenomen in besluitvorming. Dat schept vertrouwen en zorgt voor meer draagvlak onder burgers en bedrijven voor beleid.

Voorzitter,

Ook grote programma's zoals Nij Begun en de energietransitie vragen om duidelijke kaders.

DURF wil dat we vooraf beter vastleggen:

- wat we willen bereiken;
- welke resultaten daarbij horen;
- en hoe we later meten of dat ook echt is gehaald.

En het allerbelangrijkste: We moeten steeds de vraag stellen: hoe draagt wat we beslissen en doen, bij aan welvaart en welzijn van Oldambtsters. Daar werken we immers allemaal voor. Zij hebben ons gekozen.

Voorzitter,

Tot slot de balans in de gemeente.

Winschoten is belangrijk als centrum, maar Oldambt bestaat uit meer dan dat. Dorpen en wijken mogen niet achterblijven. Daarom willen wij dat we beter gaan meten of alle kernen eerlijk meeprofiteren van beleid en investeringen.

Voorzitter,

Deze kadernota laat zien dat er veel wordt gedacht en geschreven, maar nog te weinig wordt gekozen en gemeten.

DURF wil daarom een andere richting: minder stapelen van ambities, meer duidelijke keuzes, en vooral meer grip op wat het oplevert voor inwoners. Dat is en blijft voor ons de allerbelangrijkste toets.

Dank u wel.

Raadsvergadering

Dossiernummer	2999
Extern Zaak ID	1895ESUITE451512026
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	1 juli 2026
Agendapunt	5.a.1
Titel	Raadsvoorstel inzake Kadernota 2027-2030 (45151-2026)
Organisatieonderdeel	Raad

Geagendeerd	Vergaderdatum
Beeldvormende raadsbijeenkomst	10 juni 2026
Raadsvergadering	1 juli 2026
Raadsvergadering	1 juli 2026

Moties

ID	Omschrijving
297	1 WMO - Raad 2026-07-01 - Punt 5a1 (4a) - Motie 1 - VCP-SP-DURF-PVV - Aangehouden
298	2 Kunstraad - Raad 2026-07-01 - Punt 5a1 (4a) - Motie 2 - D66 - Ingetrokken
299	3 Culturele Hoofdstad 2033 - Raad 2026-07-01 - Punt 5a1 (4a) - Motie 3 - D66-CU - Verworpen
300	4 Stem van de Toekomst - Raad 2026-07-01 - Punt 5a1 (4a) - Motie 4 - D66 - Ingetrokken

Voorgesteld besluit

Stem voor	Stem tegen
CDA	
Knottnerus, Anne Marie Naaijer, Simeon	
ChristenUnie	
Boer, Willie de	
D66	
Wójcik, Kevin	
DURF	
Sloot, Ardy van der	
Gemeentebelangen Oldambt	
Kuiper, Albert Meinders, Pascal Musch-Dijkhuis, Grietje Raaf, Chris de	
Partij voor het Noorden	
Suurling, Anneke Wal-Vieregge, Janet de	

PRO	
Bolt, Lucas Eijpe, Monique Flokstra, Hilbert Swierenga, Jacco	
PVV	
Holtjer, Ruben Slijm, Arend Venema, Henk	
SP	
Nobbe, Harma	
VCP	
Geerdes, Gea Kenter, Jan	
VVD	
Dijken, Paula van Leuning, Sander Meertens, Mandy	

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

1. Het college opdracht te geven om bijgaande kadernota plus de uitkomsten van de algemene beschouwingen als leidraad te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2027 en de daarbij behorende meerjarenraming.
2. In te stemmen met de voorstellen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 en deze te verwerken in de op te stellen begroting 2027.
3. In te stemmen met het procesvoorstel in hoofdstuk 4 en het college de opdracht te geven dit voorstel nader uit te werken inclusief een planning.